

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

VANDA INSTITUTE

សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

**ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹក
ជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់
សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ**

THE PROCESS OF COLLECTING OF TAX

TRANSPORTATION AND ALL KINDS OF TAX VEHICLES
OF DANGKOR BRANCH

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៤

PHNOM PENH-2024

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

VANDA INSTITUTE

សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹក

ជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់

សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌជន្លា

THE PROCESS OF COLLECTING OF TAX

TRANSPORTATION AND ALL KINDS OF TAX VEHICLES

OF DANGKOR BRANCH

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ៖ ហុច លក្ខិណា

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៤

PHNOM PENH-2024

**គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យសារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាន់ទី២១
ប្រធានបទ៖ ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្លឺមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់
ប្រភេទរបស់សាខាពន្លឺដាវ ខណ្ឌដង្កោ**

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី១

សាស្ត្រាចារ្យណែនាំ

បេក្ខបណ្ឌិត ស្រេង ផល្លា

ហុង លក្ខិណា

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី៣

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី២

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ាក រុទ្ធី

បេក្ខបណ្ឌិត មាស សំណាង

ប្រធានគណៈកម្មការវាយតម្លៃ និងជាប្រធាន
មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី៤

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ែម សុខហៀក

បណ្ឌិត សេង សំអឿន

នាយកវិទ្យាស្ថាន

នាយិការងារអចិន្ត្រៃយ៍

បណ្ឌិត ហេង វ៉ាន់ដា

បណ្ឌិត ហ៊ុំ គុជគន្ធលីនណា

អារម្ភកថា

(Impression)

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យនៅវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា អស់រយៈពេល៤ឆ្នាំ សិក្សារួចមក ក្រុមយើងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជា គណនេយ្យ ជាពិសេស ក្រុមយើងខ្ញុំយល់ច្បាស់ថាជំនាញគណនេយ្យ គឺជាជំនាញមួយមានសារៈសំខាន់មួយដែរសម្រាប់ទីផ្សារ បច្ចុប្បន្នក្នុងនោះស្ថាប័នរដ្ឋក្តី ឯកជនក្តី ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្តី សុទ្ធតែត្រូវអនុវត្តកិច្ចការគណនេយ្យ ដូចគ្នា។ ដោយឡែកដើម្បីឱ្យការសិក្សារបស់និស្សិតកាន់តែមានគុណភាពខ្ពស់ វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា បាន បញ្ចូលនូវមុខជំនាញសំខាន់ៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងគណនេយ្យតាមកម្មវិធីសិក្សាក្នុងឆ្នាំសិក្សាទីមួយរហូតដល់ឆ្នាំ សិក្សាទី៤។

គ្រប់មុខវិជ្ជាទាំងអស់ សុទ្ធតែមានសារៈសំខាន់ក្នុងការត្រួតត្រាសម្រួលផ្លូវនិស្សិតឱ្យយល់ច្បាស់ពីការអនុវត្ត ការងារធនាគារ ពីការចាប់ផ្តើមរៀបចំផែនការ ការអនុវត្ត ការបញ្ចប់ និងត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ ព្រមទាំងផ្តល់ជា អនុសាសន៍នៅក្នុងការងារពន្ធដារ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងនៅក្នុងស្ថាប័នខ្លួន ក្នុងន័យឆ្លើយតបឱ្យ បានល្អប្រសើរនឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ។ ដោយក្រុមយើងខ្ញុំសង្កេតឃើញ ថា កិច្ចការងារមួយនេះមានសារៈសំខាន់ខ្លាំង ស្របពេលនៃការសរសេរសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ បានមកដល់ ទើបក្រុមយើងខ្ញុំសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសនូវប្រធានបទមួយស្តីពី **“ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើ មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ”** យកមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងក្នុងគោលបំណងឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវទាំងអស់ឱ្យយល់កាន់តែស៊ីជម្រៅពីការរៀបចំសារណា និងប្រសិទ្ធភាព នៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ។ ក្រុមយើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាការរៀបចំសារណានេះ នឹងបានចូលរួមចំណែកក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់និស្សិតជំនាន់ក្រោយៗ ព្រមទាំងអ្នកស្រាវជ្រាវដទៃទៀតដែលមានបំណងសិក្សាស្វែងយល់ពីកិច្ចការនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ក្រុមយើងខ្ញុំ សូមមេត្តាខន្តី អភ័យទោស ពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ រៀបច្បង និងអ្នកអាន ទាំងអស់ នូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានដោយអចេតនានៅក្នុងសារណានេះ ហើយក្រុមយើងខ្ញុំរីករាយនឹង ទទួលយករាល់ការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីឱ្យការរៀបចំលើកក្រោយទៀតមានភាពកាន់តែល្អប្រសើរ។

រចនាសម្ព័ន្ធក្រុម

គឹមណែ សុភក្តិ
ID: B21/1601

សាំង សុធារី
ID: B21/1324

វៀន គន្ធា
ID: B21/1608

រ៉ា រិលីក្ខ
ID: B21/1615

ហៀង ណែអេង
ID: B21/1617

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមយើងខ្ញុំជានិស្សិតនៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាន់ទី២១ ជំនាញ គណនេយ្យ

សូមសម្តែងនូវការគោរពដឹងគុណ និងថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះ

ក្រុមគ្រួសារដែលបានជួយឧបត្ថម្ភ គាំទ្រ ទាំងសម្ភារៈ ថវិកា និងស្មារតី ជំរុញលើកទឹកចិត្ត ដល់ក្រុមយើងខ្ញុំក្នុងការសិក្សារៀនសូត្រ ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ ក្នុងនោះក្រុមយើងខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការគោរព និងកត្តាធម៌យ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ដល់អ្នកមានគុណ ដែលបានផ្តល់កំណើតដល់នាងខ្ញុំគ្រប់រូប និងសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ដល់បណ្តាសាស្ត្រាចារ្យ លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ទាំងអស់ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលក្រុមយើងខ្ញុំនាពេលកន្លងមក។

ក្រុមយើងខ្ញុំ សូមសម្តែងនូវការគោរពដឹងគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅ ដល់ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ហេង វ៉ាន់ដា** នាយកនៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ដែលបានផ្តល់ទីកន្លែងបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងផ្តល់បទពិសោធន៍យ៉ាងច្រើនដល់យើងខ្ញុំ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណចំពោះសាស្ត្រាចារ្យ **ហុន លក្ខិណា** ជាសាស្ត្រាចារ្យណែនាំ ដោយបានជួយជ្រោមជ្រែង បង្ហាត់បង្ហាញសព្វបែបយ៉ាង ដើម្បីជួយដល់ក្រុមយើងខ្ញុំបញ្ចប់កិច្ចការសារណានេះជាស្ថាពរ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណដល់សាស្ត្រាចារ្យ និងបុគ្គលិកនៃវិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដាទាំងអស់ ដែលបានខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្ហាត់បង្ហាញ លើកទឹកចិត្ត អនុគ្រោះដល់ក្រុមយើងខ្ញុំ រហូតធ្វើឱ្យការសិក្សាបានបញ្ចប់ និងទទួលបានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះដែរ ក្រុមយើងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធិពរជ័យជូនដល់បុគ្គលទាំងអស់ខាងលើឱ្យជួបតែពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការគឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អំណះអំណាច

ក្រុមនាងខ្ញុំ ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យ នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី២១៖

សូមធានាអះអាងថា ខ្លឹមសារសារណាក្រោមប្រធានបទ “ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយ ដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ” នេះគឺជាស្នាដៃរបស់ក្រុមខ្ញុំនាងខ្ញុំដោយ គ្មានការពាក់ព័ន្ធនឹងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកផ្សេងឡើយ។ ទិន្នន័យ និងលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ ដែលលើកឡើងនេះ ជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវថ្មីសុទ្ធសាធ ដែលពុំធ្លាប់មានជនណាម្នាក់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុង ការស្រាវជ្រាវពីមុនឡើយ។

ថ្ងៃ. ខែ..... ឆ្នាំ..... ព.ស.២៥៦....

ថ្ងៃទី..... ខែ..... ឆ្នាំ២០២....

ហត្ថលេខាអំណាចក្រុម

សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ

ប្រព័ន្ធពន្ធដារត្រូវបានកម្ចាត់ចោលនៅក្នុងឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់ឆ្នាំ១៩៧៩ ដោយសារតែការកើតមាននូវ របបប្រល័យពូជសាសន៍(របបខ្មែរក្រហម ឬរបបប៉ុលពត) ដែលបានធ្វើឱ្យប្រទេសជាតិ និងប្រជាជនជួប ប្រទះនូវការលំបាកទ្វេដង។ បន្ទាប់ពីបានលុបបំបាត់នូវរបបដ៏ព្រៃផ្សៃនេះរួចមក ប្រព័ន្ធពន្ធដារក៏ត្រូវបាន បង្កើតឡើងវិញក្នុងឆ្នាំ១៩៨២ ដែលបានអនុវត្តឡើងក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ និងខេត្តចំនួន១០ផ្សេងទៀត ក្នុង ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដែលគេហៅថា របបម៉ៅការ ហើយបច្ចុប្បន្នត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរមកជាការបង់ពន្ធតាម របបស្វ័យប្រកាសវិញ ដែលបានគ្រប់គ្រងដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។ លើសពីនេះទៅទៀត អគ្គនាយក ដ្ឋានពន្ធដារក៏បានបង្កើតឡើងនូវពន្ធមួយចំនួនផ្សេងទៀតក្នុង គោលបំណងអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិឱ្យមានការ រីកចម្រើន។ ដែលនៅក្នុងប្រភេទពន្ធនីមួយៗមានការអនុវត្ត និងការបែងចែកច្បាប់ ព្រមទាំងមាត្រាបាន យ៉ាងច្បាស់លាស់។

ដើម្បីអនុវត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ស្តីពីពន្ធដារ ម្ចាស់យានយន្តត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ច ដូចខាងក្រោម៖

- កម្មសិទ្ធិករត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់ ប្រចាំឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា រហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា នៃឆ្នាំនីមួយៗ ឱ្យបានទាន់ពេលវេលា ដែលបានកំណត់
- ការដាក់លិខិតប្រកាស និងការបង់ពន្ធ៖
 - ចំពោះរថយន្ត ម្ចាស់យានយន្តត្រូវសរសេរបំពេញលិខិតដោយខ្លួនឯងចំនួនពីរច្បាប់ ដែលមាន តម្លៃស្មើ២០០(ពីររយ រៀល) និងបង់ពន្ធតាមច្បាប់កំណត់ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនូវបង្កាន់ដៃបង់ពន្ធ
 - ចំពោះទាចក្រយានយន្ត និងត្រីចក្រយានយន្ត ត្រូវទិញប័ណ្ណបង់ពន្ធដោយពុំចាំបាច់បំពេញ លិខិតប្រកាសពន្ធឡើយ។

អ្វីដែលសំខាន់នោះយើងមើលឃើញថា ចំនួននៃអ្នកបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្ត គ្រប់ប្រភេទមានចំនួនច្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដែលនេះបញ្ជាក់ថា អ្នកជាប់ពន្ធមានការយល់ដឹងច្រើនចំពោះ កាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន។ មួយវិញទៀតដោយសារការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ រួមទាំងការចូលរួមពីសាខាផ្សេងៗទៀតផងដែរ ដែលតែងតែបង្កើតនូវ សិក្ខាសាលា ការផ្សព្វផ្សាយនូវព័ត៌មាន ឬក៏ចំណេះដឹងដទៃទៀត ដល់អ្នកជាប់ពន្ធឱ្យបានយល់ច្បាស់អំពីកាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ពួកគេចំពោះរដ្ឋ ក៏ដូចជាចំណេះដឹងទាក់ទងនឹងពន្ធដារ ដើម្បីធ្វើការបង់ប្រាក់ និងដាក់ប្រកាសពន្ធឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ស្របតាម ពេលវេលាដែលបានកំណត់។

ចំពោះសមិទ្ធផលទាំងអស់នេះ ក៏ដោយសារតែយុទ្ធសាស្ត្ររបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ រួមទាំងសាខា ប្រចាំខណ្ឌនីមួយៗ ដែលបានផ្តល់ជាការបង្រៀនបន្ថែមទៅដល់មន្ត្រីពន្ធ ក្នុងការផ្តល់សេវាកម្មពន្ធដារ និងការ ធ្វើទំនើបកម្មបច្ចេកវិទ្យានានាដែលផ្តល់នូវភាពងាយស្រួលដល់អ្នកជាប់ពន្ធទាំងឡាយផងដែរ ។

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា	i
រចនាសម្ព័ន្ធ	ii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	iii
អំណះអំណាង	vi
សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ	v

ជំពូកទី១

សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
១.២ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	២
១. តើសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ មានគោលនយោបាយក្នុងដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធ លើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដូចម្តេចខ្លះ?	២
២. តើសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ មាននីតិវិធីក្នុងដំណើរការនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធ លើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដូចម្តេចខ្លះ?	២
១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៤ ទំហំ ដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៤.១ ទំហំ ដែនកំណត់	២
១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ	៣
១.៥.១ ការប្រមូលទិន្នន័យដំបូង	៣
១.៥.២ ការប្រមូលទិន្នន័យបន្ទាប់	៣
១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	៣
១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ	៣

ជំពូកទី២

វិធីសាស្ត្រ

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	៥
២.១.១ និយមន័យពន្ធ	៥
២.១.២ ប្រវត្តិរបស់ពន្ធ	៥
២.១.៣ ទ្រឹស្តីនៃពន្ធ	៥
២.២ គោលនយោបាយនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ	៦
២.២.១ និយមន័យគោលនយោបាយ	៦

២.២.២ ប្រវត្តិនៃគោលនយោបាយ	៦
២.២.៣ ទ្រឹស្តីនៃគោលនយោបាយ	៦
២.២.៤ និយមន័យមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន.....	៦
២.២.៥ ប្រវត្តិនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន	៦
២.២.៦ ទ្រឹស្តីនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន	៨
២.៣ នីតិវិធីនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	៨
២.៣.១ និយមន័យនីតិវិធី.....	៨
២.៣.២ ប្រវត្តិនៃនីតិវិធី	៨
២.៣.៣ ទ្រឹស្តីនៃនីតិវិធី	១០
២.៣.៤ និយមន័យពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន	១០
២.៣.៥ ប្រវត្តិនៃពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន.....	១០
២.៣.៦ ទ្រឹស្តីនៃពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន.....	១១

ជំពូកទី៣

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខា ពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	១២
៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ.....	១២
៣.១.២ ទស្សនវិស័យ បេសកកម្ម និងគុណតម្លៃ របស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	១២
ក. ទស្សនវិស័យ.....	១២
ខ. បេសកកម្ម	១២
គ. គុណតម្លៃ	១២
៣.១.៣ រចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង (តួនាទី និងភារកិច្ច)របស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	១៣
ក. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ.....	១៣
ខ. រចនាសម្ព័ន្ធរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ.....	១៣
គ. តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	១៤
៣.២ គោលនយោបាយនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខា ពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	១៤
៣.៣ នីតិវិធីនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ	១៥
៣.៣.១ នីតិវិធីនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធ.....	១៥
៣.៣.២ ការខកខាន ឬការមិនបានបង់ពន្ធផ្ទុកនឹងមក	១៦

៣.៣.៣ ការកំណត់ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទយានយន្តត្រូវជាប់ពន្ធ	១៧
៣.៣.៥ សិទ្ធិទទួល និងការប្រើប្រាស់ឯកសារបង់ពន្ធ	២១
៣.៣.៦ ការស្វែងរកព័ត៌មាន និងការគណនាពន្ធ	២១
៣.៣.៧ ការត្រួតពិនិត្យ និងទោសទណ្ឌ និងលទ្ធផល	២៣

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង	២៥
៤.២ ការវិភាគលើចំណុចខ្សោយ	២៦

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	២៧
៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍	២៨

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

ជំពូកទី១
សេចក្តីផ្តើម

ជំពូកទី១ សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

តាំងពីបុរាណកាលមក ប្រទេសកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់ជាច្រើនសម័យកាល ដែលក្នុងនោះប្រទេសកម្ពុជាបានជួបនូវរបបមួយគឺ របបប្រល័យពូជសាសន៍ខ្មែរក្រហម។ របបនេះបានធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចនៃប្រទេសកម្ពុជាបានធ្លាក់ដុនជាបន្តបន្ទាប់ ដែលប្រទេសកម្ពុជាមិនធ្លាប់ជួបពីមុនមក។ បន្ទាប់ពីសេដ្ឋកិច្ចបានធ្លាក់ចុះរួចមក ប្រទេសកម្ពុជាក៏បានងើបឡើងវិញ ក្រោមការដឹកនាំដ៏ឈ្លាសវៃរបស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន។ លោកបានស្តារសេដ្ឋកិច្ចប្រទេសកម្ពុជាទាំងមូលឱ្យរស់រានមានជីវិតម្តងទៀត។ ដែលបច្ចុប្បន្ននេះប្រទេសកម្ពុជាមានការរីកចម្រើន និងអភិវឌ្ឍទៅបានតាមរយៈការប្រមូលពន្ធគ្រប់ប្រភេទ។ ក្នុងនោះក៏មានការយកពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលជាស្នូលក្នុងការលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចជាតិជាចម្បង។ ហើយក្នុងការចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍នេះដែរ ម្ចាស់យានយន្តទាំងអស់អាចធ្វើការបង់ពន្ធ នៅតាមសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ដែលនៅជិតទីកន្លែងស្នាក់នៅរបស់ម្ចាស់យានយន្ត ឬធនាគារដែលបានចុះអនុស្សរណៈយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ តាមរយៈការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយនេះ សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោក៏បានចូលរួមចំណែកខិតខំយកចិត្តទុកដាក់ និងអនុវត្តប្រមូលទឹកប្រាក់ពន្ធគ្រប់ម្ចាស់យានយន្ត ដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

ជាក់ស្តែងសាខាពន្ធដារខណ្ឌដង្កោ បានកៀរគរចំណូលសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលជាប្រភពចំណូលជាតិដ៏សំខាន់ របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ តាមរយៈការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន។ តាមប្រភពចំណូលទាំងអស់នេះដែរ បានទ្រទ្រង់ចំណាយជាច្រើនដូចជា បើកប្រាក់ខែជូនមន្ត្រីរាជការ បើកប្រាក់ខែជូនកងទ័ព និងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធការពារព្រំដែន សាងសង់ស្ពាន សាងសង់សាលារៀន សាងសង់ផ្លូវថ្នល់ សាងសង់មន្ទីរពេទ្យ សាងសង់វត្តអារាម ព្រមទាំងចំណាយទូទៅរបស់សង្គមកិច្ច សេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍ជាច្រើនទៀត។ សម្រាប់បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រទេសកម្ពុជាបានបែងចែកប្រភេទពន្ធមានរហូតទៅដល់១៦ពន្ធដោយនៅក្នុងនោះអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារក៏បានយកពន្ធទៅលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលជាប្រភេទពន្ធប្រចាំឆ្នាំ តម្រូវឱ្យប្រមូលពន្ធបាច់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែមិថុនា រហូតដល់ ថ្ងៃទី ៣០ ខែវិច្ឆិកានៃឆ្នាំនីមួយៗ ដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ការបង់ពន្ធជូនរដ្ឋ គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់រូប ដើម្បីចូលរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជារបស់យើងទាំងអស់គ្នា។

តាមការជាក់ស្តែង មើលឃើញថាគោលការណ៍ដែលរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់តម្រូវឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ត្រូវបង់ពន្ធជូនរដ្ឋ ដែលមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងក្នុងការចូលរួមចំណែកដើម្បីអភិវឌ្ឍប្រទេសកម្ពុជារបស់យើងឱ្យមានភាពរីកចម្រើន និងមានសក្តានុពលគ្របដណ្តប់ទៅលើគ្រប់វិស័យ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយទើបក្រុមរបស់យើងខ្ញុំ បានលើកយកប្រធានបទមួយដែលទាក់ទងទៅនឹង **“ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ”** ។ ដើម្បីធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់ពង្រីកចំណេះដឹងបន្ថែមទៀត។

១.២ ចំណោទបញ្ជាក់នៃការស្រាវជ្រាវ

នៅក្នុងរាជធានីភ្នំពេញយើងបច្ចុប្បន្ន សាខាពន្ធដាររួមមានហេតុផល៩សាខា ដែលក្នុងនោះយើងសង្កេតឃើញថាមានសាខាមួយគឺ សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ ដែលបានធ្វើការប្រមូលពន្ធដារច្រើនប្រភេទ ហើយក៏មានការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទពីប្រជាពលរដ្ឋដែលបាននាំចំណូលជូនប្រទេសជាតិមិនតិចជាងសាខាផ្សេងៗដែល។

ហេតុនេះហើយទើបក្រុមនាងខ្ញុំមានសំណួរមួយចំនួនមកចោទសួរដូចខាងក្រោម៖

១.តើសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ មានគោលនយោបាយក្នុងដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដូចម្តេចខ្លះ?

២.តើសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ មាននីតិវិធីក្នុងដំណើរការនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដូចម្តេចខ្លះ?

១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវនេះ គឺបង្ហាញពីការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ៖

- ប្រៀបធៀបច្បាប់ដែលបានចែងចេញនិងការអនុវត្តជាក់ស្តែង
- សិក្សាពីស្ថានភាពទូទៅនៃសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ
- ស្រាវជ្រាវពីចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ
- គោលនយោបាយនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ
- នីតិវិធីនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ

១.៤ ទំហំនៃកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

១.៤.១ ទំហំនៃកំណត់

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺសិក្សាទៅលើ “ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ” ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅ FVMW+H97, ភូមិរលួស, សង្កាត់ជើងឯក, ខណ្ឌដង្កោ, រាជធានីភ្នំពេញ។ យើងផ្ដោតសំខាន់លើសកម្មភាពនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ និងការអនុវត្តច្បាប់ពន្ធដាក់ស្តែងរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

ដំណើរការនៃការស្រាវជ្រាវនេះ ធ្វើឡើងដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងអំពី ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ សម្រាប់ឆ្នាំ ២០២១-២០២២ តែប៉ុណ្ណោះ។

១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីឱ្យដំណើរការនៃការសរសេរសារណាទៅលើប្រធានបទ “ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ” ឱ្យបានជោគជ័យក្រុមនាងខ្ញុំនឹងធ្វើការស្រាវជ្រាវដូចខាងក្រោម៖

១.៥.១ ការប្រមូលទិន្នន័យដំបូង

ការប្រមូលទិន្នន័យដំបូង គឺជាការប្រមូលទិន្នន័យតាមរយៈការចុះទៅសាកសួរឬស្រាវជ្រាវដោយផ្ទាល់ពីសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោដើម្បីឱ្យការធ្វើសារណានេះកាន់តែមានភាពល្អប្រសើរឡើង។

១.៥.២ ការប្រមូលទិន្នន័យបន្ទាប់

ការប្រមូលទិន្នន័យបន្ទាប់ គឺជាការប្រមូលទិន្នន័យតាមរយៈការស្រាវជ្រាវនៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតតាមបណ្តាញយន្តាគ សារណារៀបចំរួច និងផេករបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ ព្រមទាំងការសាកសួរពីអ្នកដែលមានចំណេះទាក់ទងនឹងវិស័យពន្ធដារ។

១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

ការស្រាវជ្រាវ គឺបានផ្តល់នូវចំណេះដឹងថ្មីៗ ថែមមួយកម្រិតទៀតដល់និស្សិតឱ្យបានយល់ដឹងកាន់តែច្បាស់ពីការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនរបស់ពន្ធដារដែលបានប្រមូលពន្ធពីប្រជាពលរដ្ឋជារៀងរាល់ឆ្នាំ។ សារៈសំខាន់នៃការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺបាននាំមកនូវចំណេះដឹងដល់ក្រុមនាងខ្ញុំដូចជា៖

- បង្កើននូវចំណេះដឹងឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយលើវិស័យពន្ធដារនៅកម្ពុជា
- យល់ដឹងកាន់តែច្រើនអំពីការដោះស្រាយក្នុងបញ្ហានានាដែលបានកើតមានឡើងនៅក្នុងពន្ធដារ
- ស្គាល់កាន់តែច្បាស់ពីដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ
- យល់ដឹងកាន់តែស៊ីជម្រៅទៅលើនីតិវិធីរបស់ពន្ធដារ
- មានទំនាក់ទំនងកាន់តែស្និទ្ធស្នាលក្នុងការសហការគ្នាជាក្រុម

១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ ធ្វើឡើងដើម្បីស្វែងយល់ឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅទៅលើចំណុចនីមួយៗ និងធ្វើឡើងដោយធ្វើការរាប់បញ្ចូលចំណុចដែលមានដូចជា សេចក្តីផ្តើមនៃការស្រាវជ្រាវ គោលបំណង សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន អនុសាសន៍ និងមានចំណុចច្រើនបន្ថែមទៀត។ ក្រោយពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវរួចមក ក្រុមនាងខ្ញុំក៏បានបែងចែកជាប្រាំជំពូកដែលបានរៀបរាប់ដូចខាងក្រោម៖

ជំពូកទី១៖ (សេចក្តីផ្តើម) បរិយាយសង្ខេបអំពីលំនាំបញ្ហា គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ចំណោទបញ្ហា ព្រមទាំងហេតុផលមួយចំនួនដែលបង្កើតឱ្យមានការស្រាវជ្រាវ។

ជំពូកទី២៖ (រំលឹកទ្រឹស្តី) បង្ហាញពីនិយមន័យ ប្រវត្តិទូទៅដែលពាក់ព័ន្ធ និងទ្រឹស្តីអ្នកប្រាជ្ញមួយចំនួនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រធានបទ។

ជំពូកទី៣៖ (លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ) បង្ហាញពីស្ថានភាពទូទៅរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ ទស្សនវិស័យបេសកកម្ម និងគុណតម្លៃរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ។

ជំពូកទី៤៖ (ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ) ធ្វើការវិភាគ និងស្វែងយល់ពីចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយរបស់ប្រធានបទដែលពាក់ព័ន្ធ។

ជំពូកទី៥៖ (សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍) សន្និដ្ឋានទៅលើចំណុចទាំងអស់ ដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទ និងធ្វើការផ្តល់នូវអនុសាសន៍បន្ថែមទៅលើចំណុចដែលមានភាពខ្វះខាតដើម្បីធ្វើការកែលម្អឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងថែមទៀត។

ជំពូកទី២ រំលឹកច្រើន

ជំពូកទី២ វិធីសាស្ត្រ

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃពន្ធដារ

២.១.១ និយមន័យពន្ធ

ពន្ធ គឺជាកាតព្វកិច្ចបង់ជាប្រាក់ ឬវត្ថុរបស់អ្នកជាប់ពន្ធទៅរដ្ឋាភិបាលហើយអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់នោះ ទទួល តម្លៃតបស្នងពីរដ្ឋាភិបាលវិញតាមរយៈទំនិញ និងសេវាសាធារណៈ។

ពន្ធ គឺជាបន្ទុករបស់ប្រជាពលរដ្ឋបង់ចូលថវិកាជាតិ។ ប្រជាពលរដ្ឋមានកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធជូនរដ្ឋ។

ពន្ធ ជាឧបករណ៍របស់រដ្ឋាភិបាលដែលបានបង្កើតឡើង ដើម្បីរៀបចំចំណូលចូលថវិកាជាតិ សម្រាប់ ចំណាយជាសាធារណៈ។

ពន្ធ សំដៅដល់ ពន្ធអាករ(ពន្ធផ្ទាល់ និងពន្ធប្រយោល)^១។

២.១.២ ប្រភេទនៃពន្ធ

ប្រហែលជា 5,000 ឆ្នាំមុន យើងឃើញកំណត់ត្រាដំបូងនៃការយកពន្ធនៅក្នុងប្រទេសអេហ្ស៊ីបបុរាណ ដោយព្រះចៅផាវ៉េនបានប្រមូលពន្ធលើនឹង 20 ភាគរយនៃការប្រមូលផលពីគ្រាប់ធញ្ញជាតិទាំងអស់។ នៅពេលនោះ ប្រទេសអេហ្ស៊ីបមិនមានលុយកាក់ទេ ដូច្នេះគ្រាប់ធញ្ញជាតិតំណាងឱ្យឃ្លាំងនៃតម្លៃជាក់ស្តែង ដែលអាចប្រមូលបាន ជួញដូរ និងចែកចាយឡើងវិញបានយ៉ាងងាយស្រួលនៅទូទាំងសង្គម។

ដូចទៅនឹងការច្នៃប្រឌិតទំនើបៗជាច្រើនដែរ ជនជាតិក្រិចមានទំនួលខុសត្រូវក្នុងការទទួលយកគំនិតនៃ ការយកពន្ធ ហើយផ្សព្វផ្សាយពាសពេញប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ នៅពេលដែលពួកគេបានពង្រីកអាណាចក្រ និងអរិយធម៌ របស់ពួកគេ^២។

២.១.៣ ទ្រឹស្តីនៃពន្ធ

ការបង់ពន្ធមិនត្រឹមតែជាលក្ខណៈបច្ចេកទេសនៃច្បាប់ពន្ធដារប៉ុណ្ណោះទេ។ មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវពន្ធលើ LSE បានប្តេជ្ញាចិត្តក្នុងការយល់ដឹងអំពីពន្ធតាមរយៈគោលការណ៍ដែលបានបញ្ជាក់។ វិធីសាស្ត្រនេះរួមបញ្ចូលទាំង ការសិក្សាពីរបៀបដែលពន្ធគួរតែមើលទៅតាមទ្រឹស្តី ក៏ដូចជារបៀបដែលពន្ធពិតជាអភិវឌ្ឍដោយគិតគូរពីសេដ្ឋកិច្ច ពិភពលោក នយោបាយ និងសង្គម និងរបៀបប្រមូលពន្ធទៅតាមដំណើរការនៅលើមូលដ្ឋាន ដែលពួកគេបាន គ្រប់គ្រង និងរបៀបដែលអ្នកជាប់ពន្ធផ្លើយតបទៅនឹងការអនុលោមតាមគោលនយោបាយ ការជៀសវាង ឬការគេច វេសពីការបង់ពន្ធ។ ដូច្នេះ ការស្រាវជ្រាវរបស់យើងលើគោលការណ៍ពន្ធដារមានបីផ្នែក៖ ទ្រឹស្តីពន្ធដារ គោល នយោបាយពន្ធ និងការអនុវត្តនៅក្នុងច្បាប់ពន្ធដារ និងគោលការណ៍ និងការអនុវត្តនៃការគ្រប់គ្រងពន្ធ^៣។

¹ សៀវភៅវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ច្បាប់ពន្ធដារប្រទេសកម្ពុជា ឆ្នាំ ២០២៣ ភាគ១ ទំព័រទី៣

² <https://taxfoundation.org/taxedu/educational-resources/primer-history-of-taxes/>

³ <https://www.lse.ac.uk/law/research/tax/sub-tax-theory>

២.២ គោលនយោបាយនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ

២.២.១ និយមន័យគោលនយោបាយ

គោលនយោបាយ គឺជាសំណុំនៃគំនិត ឬផែនការនៃអ្វីដែលត្រូវធ្វើក្នុងស្ថានភាពជាក់លាក់ដែលត្រូវបានយល់ព្រមជាផ្លូវការដោយក្រុមមនុស្ស អង្គការអាជីវកម្ម រដ្ឋាភិបាល ឬគណបក្សនយោបាយ^៤។

គោលនយោបាយ គឺជាប្រព័ន្ធនៃនាំដោយចេតនា ដើម្បីណែនាំការសម្រេចចិត្ត និងសម្រេចបានលទ្ធផលសមហេតុផល^៥។

គោលនយោបាយ គឺជាសេចក្តីថ្លែងការណ៍នៃចេតនា ហើយត្រូវបានអនុវត្តជានីតិវិធី ឬពិធីការ^៦។

២.២.២ ប្រភេទនៃគោលនយោបាយ

ដំណើរការបង្កើតគោលនយោបាយត្រូវបានដឹកនាំដោយ 'អ្នកបង្កើតគោលនយោបាយ'។ ពាក្យថាអ្នកបង្កើតគោលនយោបាយមានលក្ខណៈទូលំទូលាយ ហើយក្នុងបរិបទផ្សេងៗគ្នា វាអាចសំដៅទៅលើសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាលនៃស្ថាប័នមួយ រដ្ឋមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាល ឬក្រុមគ្រប់គ្រងនៃសហព័ន្ធកីឡា^៧។

២.២.៣ ទ្រឹស្តីនៃគោលនយោបាយ

តាមការលើកឡើងរបស់លោក Christopher M. Weible បានសរសេររៀបរាប់អំពី ទ្រឹស្តីនៃដំណើរការគោលនយោបាយ គឺជាការផ្តល់នូវវេទិកាមួយសម្រាប់អ្នកជំនាញក្នុងការស្រាវជ្រាវអំពីដំណើរការគោលនយោបាយ ដើម្បីបង្ហាញនូវសំណើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ភស្តុតាងជាក់ស្តែងដែលល្អបំផុតសម្រាប់បច្ចុប្បន្នភាព និងឱកាសស្រាវជ្រាវនានាក្នុងពេលអនាគតដ៏ជោគជ័យនៃទ្រឹស្តីដំណើរការគោលនយោបាយនីមួយៗ។ ទ្រឹស្តីនៃដំណើរការគោលនយោបាយ បានការកែប្រែការបំភ្លឺអំពីគោលគំនិត ទ្រឹស្តី ការពង្រីកវិសាលភាពនៃទ្រឹស្តី និងដោះស្រាយជាមួយនឹងភាពពាក់ព័ន្ធនៃទ្រឹស្តីដំណើរការគោលនយោបាយ^៨។

២.២.៤ និយមន័យមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន សំដៅដល់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ឬយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទដូចជា កប៉ាល់ សាឡាំង ទូក កាណូត អូប៊ី រថយន្ត ក្បាលរថយន្តសណ្តោង រ៉ឺម៉កសណ្តោង ស៊ីម៉ីរ៉ឺម៉កសណ្តោង ទោចក្រយានយន្ត ត្រីចក្រយានយន្ត ត្រាក់ទ័រ និងគ្រឿងយន្តប្រហាក់ប្រហែល^៩។

២.២.៥ ប្រភេទនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

ប្រវត្តិនៃការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវគោក៖ ប្រមាណជា ៤០០០ឆ្នាំ មុនគ្រឹស្តសករាជ សត្វមួយចំនួនរួមមានសត្វសេះ អ្នកជិះ និងសត្វលា ដែលត្រូវបានមនុស្សបន្ស៊ាងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ធ្វើជាមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងពាណិជ្ជកម្ម។ ការប្រើប្រាស់សត្វជាមធ្យោបាយសម្រាប់ដឹកជញ្ជូនដែលមានសមត្ថភាពសម្រាប់ផ្លូវឆ្ងាយធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ និងអាចដឹកទំនិញធ្ងន់និងច្រើនជាងមុនជាមធ្យោបាយសម្រាប់ធ្វើពាណិជ្ជកម្មដែលមានភាពងាយស្រួល និងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់តាមរយៈមធ្យោបាយផ្លូវគោក។ ដែលនេះគឺជា ការអភិវឌ្ឍន៍មានសារៈសំខាន់ដំបូងបំផុតក្នុងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវគោក។

⁴ <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/policy>

⁵ <https://en.wikipedia.org/wiki/Policy>

⁶ <https://en.wikipedia.org/wiki/Policy>

⁷ <https://www.futurelearn.com/info/courses/sport-for-sustainable-development/0/steps/98089>

⁸ <https://www.routledge.com/Theories-Of-The-Policy-Process/Weible/p/book/9781032311241>

⁹ ច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ ជំពូកទី១៦ ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ទំព័រទី ៥៩ មាត្រាទី ១៨៣ និយមន័យ

នៅក្នុងឆ្នាំ ៣៥០០ មុនគ្រឹស្តសករាជមានការបង្កើត ដែលរកឃើញនូវគូនិងកង់ទេះធ្វើអំពីឈើយ៉ាងសាមញ្ញមួយ ប៉ុន្តែវាមានលក្ខណៈសំខាន់បំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃការដឹកជញ្ជូន។ ការរកឃើញជាដំបូងនេះនៅក្នុងប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ ដែលទោះកង់ឈើនេះ អូសទាញដោយសត្វពាហនៈសម្រាប់ដឹកជញ្ជូនទំនិញ។ ការច្នៃប្រឌិតនិងការបង្កើតនូវទេះលើកដំបូងនេះ គឺជាការបង្កើតនូវមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនដោយទេះ ដូចជា ទេះអូសកង់ពីរដែលបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ២០០០ មុនគ្រឹស្តសករាជ ដែលនេះគឺជាមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ពាណិជ្ជកម្មលើផ្លូវដែលមានរយៈចម្ងាយឆ្ងាយ។

ប្រវត្តិនៃការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវទឹក៖ ការប្រើប្រាស់ផ្លូវទឹកសម្រាប់ជាមធ្យោបាយពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានកើតឡើងតាំងពី៤០០០ឆ្នាំ មុនគ្រឹស្តសករាជ ដែលអរិយធម៌ពិភពលោកសម័យបុរាណ បានប្រើប្រាស់ទន្លេ សមុទ្រសម្រាប់ជាបណ្តាញនៃការអភិវឌ្ឍមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវទឹកលើដំបូងនៅលើពិភពលោក។ នៅក្នុងឆ្នាំប្រមាណជា ៤០០០ ទៅ ៣៥០០ មុនគ្រឹស្តសករាជ អ្នកបុរាណវិទូបានរកឃើញ ហើយជឿជាក់ថា ទូកដែលប្រើប្រាស់នៅលើទន្លេលើកដំបូងត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ ជនជាតិអេហ្ស៊ីបបុរាណនៅក្នុង ៣៥០០ មុនគ្រឹស្តសករាជ។ ជនជាតិអេហ្ស៊ីបបុរាណ, ជនជាតិSumerបុរាណ , Indus Valley និង Mesopotamia ចាប់ផ្តើមប្រើប្រាស់ទូកនៅតាមទន្លេដែលធ្វើអំពីឈើ សម្រាប់ធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងចន្លោះឆ្នាំ៤០០០ ទៅ ឆ្នាំ៣០០០ មុនគ្រឹស្តសករាជ។ គេនៅតែបន្តប្រើប្រាស់ទូកតាមទន្លេជាបន្តបន្ទាប់ រហូតបង្កើតបានជាអរិយធម៌ថ្មីមួយដែលធ្វើឱ្យទូកអាចប្រើប្រាស់ជាមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនបានច្រើន ដែលចេញពីទន្លេទៅសមុទ្របាន។ បដិវត្តន៍ផ្នែកឧស្សាហកម្ម ការបង្កើតទូក និងកប៉ាល់ដោយមធ្យោបាយម៉ាស៊ីនចំហាយទឹក កប៉ាល់ និងទូកធំៗ បានអនុញ្ញាតឱ្យមនុស្សធ្វើដំណើរតាមផ្លូវសមុទ្រ ដែលវាកើតឡើងនៅក្នុងកំឡុងពេលនៃការធ្វើបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មដែលការបង្កើតទូកដោយប្រើម៉ាស៊ីនចំហាយទឹកដំបូងនិងកប៉ាល់ប្រើប្រាស់ម៉ូទ័រជំរុញដំបូង។ ទូកដែលប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនចំហាយទឹកដំបូងនៅក្នុងប្រទេសអាមេរិកនាឆ្នាំ១៨០៧។

ការបង្កើតនូវទូកខ្នាតធំដោយប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនចំហាយទឹកនេះ គឺជាការអភិវឌ្ឍដ៏មានសារៈសំខាន់ក្នុងការដឹកជញ្ជូននេះ ដែលវាធ្វើឱ្យមនុស្សអាចធ្វើដំណើរ និងធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុងរយៈចម្ងាយវែងបានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ កប៉ាល់ដែលប្រើប្រាស់កម្លាំងម៉ូទ័រដំបូងបំផុតត្រូវបានរកឃើញនិងបង្កើតឡើងនៅដើមទ.ស ១៩០០ ដែលកប៉ាល់នេះបានផ្តល់នូវសារៈសំខាន់បំផុតដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជុំវិញពិភពលោក។

ប្រវត្តិនៃការដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស៖ មនុស្សជាតិចាប់ផ្តើមយល់អំពី បរិយាកាសនៃគន្លងគោចរបស់ផែនដីនៅក្នុងស.វទី១៧ និងទី១៨ ដោយពួកគេរកឃើញអំពីលទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ខ្យល់សម្រាប់ដឹកជញ្ជូននិងការធ្វើដំណើរ ដែលនេះគឺជាចំណុចនៃការចាប់ផ្តើមនៃការបង្កើតបាឡុង ដោយដុតខ្យល់ឱ្យក្តៅ។ នៅឆ្នាំ១៧៨៣ បាឡុងដុតខ្យល់ឱ្យក្តៅ ត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយភ្ជាប់ជាកន្លងយោង នៅក្នុងទីក្រុងប៉ារីស ប្រទេសបារាំង ដែលនេះគឺជាប្រវត្តិសាស្ត្រមនុស្សជាតិលើវិទ្យាសាស្ត្រ បច្ចេកវិទ្យាហោះហើរលើកទី១នៅលើសកលលោក។ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩០២ លោក Wright Brothers បានបង្កើតយន្តហោះដែលប្រើប្រាស់គ្រឿងម៉ាស៊ីនអាចគ្រប់គ្រងនិងបញ្ជាការហោះហើរបានដំបូងបំផុតនៅលើពិភពលោក ដោយដាក់ឈ្មោះថា Wright Flyer។ ការរកឃើញនិងការបង្កើតរបស់លោក Wright Brothers គឺជាព្រឹត្តិការណ៍ដ៏មានសារៈសំខាន់បំផុតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រនៃការដឹកជញ្ជូន។ យន្តហោះនៅបន្តការអភិវឌ្ឍជាមួយនឹងបច្ចេកវិទ្យាល្បឿនដ៏ទំនើបក្នុងសង្គ្រាមលោកលើកទី២ សម្រាប់ជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងប្រតិបត្តិការយោធាក្នុងការទម្លាក់គ្រាប់បែក។ បន្ទាប់ពីសង្គ្រាមត្រូវបានបញ្ចប់មនុស្សចាប់ផ្តើមអភិវឌ្ឍ

យន្តហោះសម្រាប់ហោះហើរវិបបពាណិជ្ជកម្ម ដែលជើងយន្តហោះបែបពាណិជ្ជកម្មដំបូងនេះត្រូវបានបើកបរដោយ អាកាសយានដ្ឋាន De Havilland Comet នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៥២¹⁰។

២.២.៦ ទ្រឹស្តីនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

ទ្រឹស្តីនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន គឺជាការរៀបរៀងដោយលោក Charles Horton Cooley ក្នុងឆ្នាំ 1893។ ការរៀបរៀងនេះនិយាយអំពីទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមនៃការដឹកជញ្ជូនគ្រប់បែបសណ្ឋាន ដោយស្វែងយល់ពីតួនាទីដែលវាដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងសង្គម។ លោក Cooley បានធ្វើការពិនិត្យមើលពីផលប៉ះពាល់មួយចំនួននៃការដឹកជញ្ជូនទៅលើពាណិជ្ជកម្ម ការទំនាក់ទំនង និងអន្តរកម្មសង្គម និងផ្តល់នូវការយល់ដឹងអំពីវិធីដែលការដឹកជញ្ជូនបានផ្លាស់ប្តូរនូវបែបបទពិភពលោកដ៏ទំនើប។ អ្នកនិពន្ធបានក៏ផ្តល់នូវទស្សនៈប្រវត្តិសាស្ត្រលើការធ្វើដំណើរតាមដានការវិវត្តរបស់ការដឹកជញ្ជូនពីសម័យបុរាណរហូតដល់បច្ចុប្បន្ន។ ការរៀបរៀងនេះគឺជាធនធានដ៏មានតម្លៃសម្រាប់អ្នកដែលចាប់អារម្មណ៍លើប្រវត្តិសាស្ត្រនៃការដឹកជញ្ជូន និងឥទ្ធិពលរបស់វាទៅលើគ្រប់បរិបទនៃសង្គមទាំងមូលផងដែរ¹¹។

២.៣ នីតិវិធីនៃការប្រមូលព័ត៌មានលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ

២.៣.១ និយមន័យនីតិវិធី

នីតិវិធី គឺសំដៅដល់វិធីសាស្ត្ររៀប ឬមធ្យោបាយជាក់លាក់ ដែលសម្រាប់សម្តែងចេញជាសកម្មភាពនៃការអនុវត្តការងារជាក់លាក់ស្របទៅតាមគោលការណ៍របស់អង្គភាពដែលបានចែង ឬកំណត់¹²។

នីតិវិធី ជាបែបបទ ជាផ្លូវការក្នុងការធ្វើអ្វីមួយ នៃសកម្មភាពដែលប្រព្រឹត្តិទៅតាមលំដាប់លំដោយមួយចំនួន។

នីតិវិធី ជាវិធីដែលតុលាការប្រើប្រាស់ ដើម្បីចាត់ចែងរឿងក្តីតាំងពីដើមរហូតដល់ចប់។ វិធានការនិងវិធីសាស្ត្រលើកិច្ចដំណើរការនៃបណ្តឹងមួយ ដោយគិតទាំងការដកដេញដោល ការបង្ហាញភស្តុតាង និងសិទ្ធិរបស់អ្នកចូលរួមក្នុងនីតិវិធីនោះ។ លំដាប់លំដោយនៃច្បាប់។ វិធានការតាមច្បាប់¹³។

២.៣.២ ប្រភេទនីតិវិធី

ប្រវត្តិនៃនីតិវិធីបានកើតឡើងតាំងពីសម័យខ្មែរបុរាណរហូតមកដល់សម័យបច្ចុប្បន្ននេះ។ ដែលយោងតាមការស្រាវជ្រាវរបស់លោក អាដេមាដឡឺវ៉ែលលោកបានធ្វើការវិភាគអំពីប្រព័ន្ធនីតិវិធីសម័យបុរាណខ្មែរ តាមរយៈប្រាង្គប្រាសាទ សាសនា សិលាចារឹក វត្តអារាម កំណត់ហេតុរបស់លោក ជីវតាត្រាន់។ ហើយគាត់បានចងក្រងទៅលើប្រវត្តិនៃនីតិវិធីរបស់បុព្វបុរសខ្មែរជា ៣នីតិវិធី ដូចខាងក្រោម៖

១. នីតិវិធីខ្មែរបុរាណ

ក. ហ្វូណន (ស.វទី១ដល់ទី៦)

- អាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ឈ្មោះ កៅណ្ឌិន្យ
- គោលការណ៍របស់ឥណ្ឌា

¹⁰<https://www.twinkl.com/teachingwiki/transportation#>
¹¹ <https://www.amazon.com/Theory-Transportation-Charles-Horton-Cooley/dp/1166443426>
¹² សន្ទានុក្រមពន្ធដារ <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.gdt.glossary>
¹³ <https://www.youtube.com/watch?v=gz4W4j46ziM>

- ព្រះរាជា គឺជាចៅក្រម
- ការដាក់ទោសគឺឱ្យសត្វស៊ី
- ស្រីចូលដណ្តឹងប្រុស

ខ. ចេនឡា (ស.វទី៦ដល់ទី៩)

- ការរៀបចំសង្គមបន្ទាល់ពីសម័យហ្វូណន
- ការស្នងរាជ្យដោយអនុវត្តតាមគោលការណ៍មតេយ្យការ
- បុរសចូលដណ្តឹងស្រី

គ. សម័យអង្គរ

- ឥទ្ធិពលរបស់ច្បាប់ឥណ្ឌាមកក្នុងសម័យអង្គរ
- ច្បាប់មានធាតុបីរួមបញ្ចូលគ្នា ធម៌ ទម្លាប់ និងព្រះរាជបញ្ជា
- ក្រមManu ចែងពីកិច្ចការទាក់ទងនឹងការគ្រប់គ្រងទំនាក់ទំនងរវាងបុគ្គល និងបុគ្គលគោលការណ៍នៃកិច្ចការ និងវិធានផ្សេងៗសម្រាប់ព្រះមហាក្សត្រ សំរាប់រដ្ឋបាលនិងយុត្តាធិការ។
- ការប្រកាន់កាប់នូវប្រព័ន្ធច្បាប់នយោបាយវណ្ណៈមាន៤៖ ព្រាហ្មណ៍ ក្សត្រ ឬអ្នកដឹកនាំវិស្សៈ ឬវេសៈ និងសទ្រៈ។

២. នីតិវិធីខ្មែរសម័យទំនើប

ក. សម័យក្រោយអង្គរ

- ក្រមខ្មែរចំនួន ២៤ រៀបរៀងឡើងនៅក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទជ័យជេដ្ឋា (១៦១៨ ដល់ ១៦២៤)
- ចាប់ពីឆ្នាំ១៨៥៣ ព្រះអង្គខ្លួនបានឱ្យគេស៊ើបក្រមទាំងនេះឡើងវិញ។ នីតិកម្មនៅក្នុងសម័យព្រះបាទអង្គជួងទទួលឥទ្ធិពលពីសាសនាព្រះពុទ្ធ។
- នៅសម័យព្រះបាទនរោត្តមមានក្រមទាំងអស់ចំនួន ៥១ ហើយក្រមចំនួន ៣៩ត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ។
- ១៩១០ កិច្ចការនីតិកម្មចាប់ផ្តើមដំណើរការពេញទំហឹង ដែលទទួលឥទ្ធិពលពីបារាំង
- ១៩១២ ដំបូងបំផុតក្រមចំនួនពីរត្រូវប្រកាសឱ្យប្រើ គឺក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ និងការរៀបចំតុលាការ។

ខ. នីតិវិធីខ្មែរបច្ចុប្បន្ន

- សង្គមរាស្ត្រនិយម និងសាធារណៈរដ្ឋ (១៩៥៤ ដល់ ១៩៧៥) នៅឆ្នាំ១៩៤៧ ដល់ឆ្នាំ១៩៥៦ ក្រមរដ្ឋប្បវេណី ក្រមពាណិជ្ជកម្ម និងក្រមព្រហ្មទណ្ឌត្រូវបានអនុម័តផ្សព្វផ្សាយ។
- ដំណាក់កាលខ្មែរក្រហម (១៩៧៥ ដល់ ១៩៧៩) ជាបែបដែលគ្មានច្បាប់
- របបសាធារណៈរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា (១៩៧៩ ដល់ ១៩៨៩) ប្រព័ន្ធច្បាប់អនុវត្តតាមទ្រឹស្តីសង្គមនិយម។

- ប៉ុន្តែចាប់ពីឆ្នាំ១៩៨៩មក គឺជាកម្ពុជាដែលធ្វើឱ្យនីតិមាននិរន្តរភាពដូចជា ការរៀបចំយុត្តាធិការ ការទទួលស្គាល់ពុទ្ធសាសនាជាសាសនារបស់រដ្ឋ និងការទទួលស្គាល់កម្មសិទ្ធិឯកជន ការរៀបចំសេដ្ឋកិច្ចបែបសេរីនិយម¹⁴។

២.៣.៣ ទ្រឹស្តីនៃនីតិវិធី

កាលពី 40 ឆ្នាំមុន អ្នកចិត្តសាស្ត្រ John Thibaut និងសាស្ត្រាចារ្យច្បាប់ Laurens Walker បានបោះពុម្ពអត្ថបទដ៏មានឥទ្ធិពលរបស់ពួកគេស្តីពីការចនាស្តាប់នៃ "ទ្រឹស្តីនៃនីតិវិធី" នៅក្នុង California Law Review ។ ទ្រឹស្តីដ៏ទូលំទូលាយរបស់ពួកគេមានអត្ថបទម៉ឺងចំនួនបី។ ទីមួយ គោលបំណងចម្បងនៃការដោះស្រាយវិវាទផ្លូវច្បាប់គឺបង្កើតការភាពពិតជាក់ស្តែង និងផ្តល់យុត្តិធម៌ដល់ភាគីជម្លោះ។ ទីពីរ មានជម្លោះជាមូលដ្ឋានចំនួនពីរគឺ "ជម្លោះការយល់ដឹង" ដែលផ្តោតជាចម្បងលើការដោះស្រាយការពិតនៃជម្លោះ និង "ទំនាស់ផលប្រយោជន៍" ដែលផ្តោតជាចម្បងលើការបែងចែកធនធានរវាងភាគីជម្លោះ។ ទីបី មានវិធីចម្បងពីរដើម្បីដោះស្រាយវិវាទ៖ តាមរយៈនីតិវិធីស៊ើបសួរដែលផ្តល់អាទិភាពដល់ការពិត ឬតាមរយៈនីតិវិធីប្រឆាំងដែលផ្តល់អាទិភាពដល់យុត្តិធម៌¹⁵។

២.៣.៤ និយមន័យពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន គឺជាពន្ធប្រចាំឆ្នាំ។ ពន្ធនេះប្រមូលចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដូចជា រថយន្តទេសចរណ៍ រថយន្តដឹកទំនិញ រថយន្តដឹកអ្នកដំណើរ រ៉ឺម៉កសណ្តោង ជលយាន ឬជលយានយន្ត (លើសពី១៥០សេះ) ទាំងផ្លូវទន្លេ និងសមុទ្រ¹⁶។

ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន គឺជាពន្ធក្នុងស្រុក ដែលជាបន្ទុកកើតឡើងដោយសហគ្រិនដែលប្រើប្រាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ដែលយោងក្នុងច្បាប់ស្តីពីពន្ធ និងថ្លៃសេវាក្នុងស្រុក¹⁷។

២.៣.៥ ប្រភេទនៃពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

ការកើនឡើងនៃចរាចរណ៍រថយន្តដឹកទំនិញទាមទារឱ្យមានការពង្រឹង និងអភិវឌ្ឍផ្លូវថ្នល់។ ជាមួយនឹងការខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងច្រើន រដ្ឋាភិបាលបានគ្រប់គ្រងដើម្បីកម្ចាត់ថ្លៃសេវា ដែលការប្រមូលរបស់ពួកគេបានបញ្ឈប់ចរាចរណ៍។ ការណែនាំអំពីពន្ធបានក្លាយជាភាពចាំបាច់សម្រាប់ផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ការវិនិយោគ។ នៅដើមទសវត្សឆ្នាំ1930 ការយកពន្ធលើក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនរថយន្តបានផ្តល់ឱ្យប្រទេសនូវប្រាក់ចំណូលយ៉ាងច្រើន។ ជាឧទាហរណ៍ នៅប្រទេសអាឡឺម៉ង់ ក្នុងឆ្នាំ 1932 ម្ចាស់យានយន្តបានបង់ប្រាក់ចំនួន 6,400 ពិន្ទុក្នុងមួយឆ្នាំដែលធ្វើដំណើរបាន 40,000 គីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយឆ្នាំ។ ចំនួននោះគឺស្មើនឹងរថយន្ត Mercedes Type Stuttgart 260 limousine។ នៅឯប្រទេសប៊ែលហ្ស៊ិក សហគ្រិនបានបង់ពន្ធលើយានជំនិះដែលគេហៅថា កម្លាំងសេះពន្ធ (CV) ដែលគណនាដោយរូបមន្តគណិតវិទ្យាដោយផ្អែកលើវិមាត្រស៊ីឡាំង។ ពន្ធត្រូវបានកាត់នៅពេលទិញរថយន្តជាភាគរយនៃតម្លៃរបស់វា។ ម្ចាស់រថយន្តដឹកទំនិញដែលមានទម្ងន់សរុបលើសពី 2 តោនត្រូវបង់ពន្ធបន្ថែមពីទម្ងន់សរុបរបស់ពួកគេ។ ដោយមានការបារម្ភពីគុណភាពផ្លូវ ម្ចាស់រថយន្តដែលមានកង់រថយន្តចាស់ៗបាន

¹⁴ <https://m.facebook.com/media/set/?set=a.921357724639709&s=24>
¹⁵ https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3405763
¹⁶ <https://www.tax.gov.kh/u6rhf7ogbi6/gdtstream/c1440a39-3dec-4a3e-b3e1-7ba44ebf6002>
¹⁷ http://www.podatki.biz/en/tax-on-means-of-transport_12.htm#:~:text=Tax%20on%20means%20of%20transport%20is%20a%20local%20tax%2C%20the,that%20it%20is%20appropriately%20documented.

បង់ពន្ធច្រើនជាងរថយន្តដែលបំពាក់ម៉ាស៊ីនបូមទឹក ២០ភាគរយ។ ភាពខុសគ្នានៃចំនួនពន្ធអាស្រ័យលើលក្ខណៈបច្ចេកទេសនៃសំបកកង់អាចផ្លាស់ប្តូររហូតដល់ 150 ភាគរយ¹⁸។

២.៣.៦ ទ្រឹស្តីនៃពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

ការសិក្សាអំពីទ្រឹស្តីពន្ធលើការមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនបាន ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងការបង្កើតវិធានការសេដ្ឋកិច្ចនៃទំហំដែលត្រូវទូទាត់ ពេលគឺទូទាត់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់បណ្តាញផ្លូវថ្នល់នានា។ ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងមុខងារវិភាគដ៏សំខាន់របស់វាមានពីរគឺ៖ សារពើពន្ធ និងបទប្បញ្ញត្តិ។ ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ដោយផ្អែកលើប្រភេទនីមួយៗ និងការទូទាត់តាមរយៈការដឹកជញ្ជូន។ មធ្យោបាយនៃការយកពន្ធមានឥទ្ធិពលលើចរន្តនៃការប្រើប្រាស់រថយន្តគ្រប់ប្រភេទ និងក្នុងគោលបំណងនៃការរកចំណូលចំណាយតាមរយៈការយកពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននេះ¹⁹។

¹⁸ <https://trans.info/en/belgian-move-intermodal-acquires-dutch-van-dijk-logistics-375950>

¹⁹ <https://www.researchgate.net/publication/311971801> Theoretical framework for building optimal transport taxation system

ជំពូកទី៣
លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

ជំពូកទី៣

លទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ

៣.១.១ ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ

សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ២០១៦(ប្តូរមកពីខណ្ឌពោធិ៍សែនជ័យ) ស្របទៅតាមប្រកាសលេខ២៨២ សហវ.ប្រក ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ហើយមានអាសយដ្ឋាននៅ ផ្លូវ២១៧ ភូមិរលួស សង្កាត់ជើងឯក ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ។ លេខទូរសព្ទទំនាក់ទំនង៖ (+៨៥៥)២៣ ២១៥ ៨៧២/(+៨៥៥)២៣ ២១៥ ៤៨៧ និងសារអេឡិចត្រូនិក៖ dangkor@tax.gov.kh ។

៣.១.២ ទស្សនវិស័យ បេសកកម្ម និងគុណតម្លៃ របស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ

សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោមាន ទស្សនវិស័យ បេសកកម្ម និងគុណតម្លៃ ដូចជា៖

ក. ទស្សនវិស័យ

សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ ជាអង្គភាពដែលមានសមត្ថភាព និងក្រមវិជ្ជាជីវៈកម្រិតខ្ពស់ ក្នុងការបំពេញមុខងារជាសេនាធិការឱ្យអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារលើការគ្រប់គ្រង ការប្រមូលពន្ធគ្រប់ប្រភេទ និងផ្តល់នូវសេវាជូនដល់ អ្នកជាប់ពន្ធតូច អ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម និងអ្នកជាប់ពន្ធផ្សេងៗទៀត ស្ថិតក្រោមដែនកំណត់សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលជាចំណែកដ៏សំខាន់មួយដល់ការឈានទៅមុខសម្រេចបាននូវទស្សនវិស័យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។

ខ. បេសកកម្ម

សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ មានបេសកកម្មក្នុងការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាព ស័ក្តិសិទ្ធិភាព និងតម្លាភាពប្រកបដោយគណនេយ្យភាពក្នុងការផ្តល់សេវាដែលមានគុណភាព សាមញ្ញ ជឿទុកចិត្តបានពីអ្នកជាប់ពន្ធ និងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារក្នុងការជំរុញអនុលោមភាពប្រកបដោយការស្ម័គ្រចិត្តរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ដើម្បីឈានទៅសម្រេចបាននូវបេសកកម្មរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។

គ. គុណតម្លៃ

- **ការអនុវត្ត៖** ត្រូវអនុវត្តតាមប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ផ្តល់ការគាំទ្រដល់អ្នកជាប់ពន្ធដែលប្រព្រឹត្តត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ និងអនុវត្តយ៉ាងតឹងរឹងចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធដែលប្រព្រឹត្តបទល្មើស ឬមិនបានអនុលោមតាមច្បាប់។
- **វិជ្ជាជីវៈ៖** ត្រូវប្តេជ្ញាចិត្តប្រើវិជ្ជាជីវៈ និងជំនាញដើម្បីផ្តល់នូវសេវាដែលមានភាពសាមញ្ញ និងភាពងាយស្រួល។
- **ស័ក្តិសិទ្ធិភាព៖** ត្រូវប្រើប្រាស់ធនធានតាមសមត្ថភាព តាមជំនាញឱ្យចំទិសដៅ ទាន់ពេលវេលា និងមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។
- **សុចរិតភាព៖** ត្រូវផ្តល់សេវាជូនអ្នកជាប់ពន្ធប្រកបដោយស្មើភាពចំពោះមុខច្បាប់ និងតម្លាភាព។
- **គារវិភាព៖** ត្រូវផ្តល់សេវាជូនអ្នកជាប់ពន្ធប្រកបទៅដោយសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និងគោរពសិទ្ធិគ្នាទៅវិញទៅមក។

- ភាពបត់បែន៖ ត្រូវឆ្លើយតបយ៉ាងសកម្មទៅនឹងបញ្ហាប្រឈម និងទាញយកប្រយោជន៍ពីគ្រប់ឱកាសដែលមាន។

៣.១.៣ របបសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង (គុណវិធី និងការកិច្ច)របស់ពន្ធដារ

ក. របបសម្ព័ន្ធរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

យោងតាមអនុក្រឹត្យលេខ៤៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានកំណត់ឱ្យអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មានរចនាសម្ព័ន្ធនៅថ្នាក់កណ្តាលមាន១១ នាយកដ្ឋាន(ផ្លាស់ប្តូរពី៩ ទៅ ១១ នាយកដ្ឋាន) និងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋានមានសាខាពន្ធដារខណ្ឌចំនួន៩ និងសាខាពន្ធដារខេត្តចំនួន២៤ ខេត្ត-ក្រុង។

ខ. របបសម្ព័ន្ធរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ

យោងតាមប្រកាសលេខ ១២៣២ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៧ សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ បានបំពេញមុខងារជាសេនាធិការឱ្យអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ លើការងារគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធតូច និងពន្ធមធ្យម ស្ថិតក្នុងដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន ដែលដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូបមានឋានៈស្មើអនុប្រធាន នាយកដ្ឋាន អមដោយអនុប្រធានមួយចំនួនមានឋានៈស្មើប្រធានការិយាល័យថ្នាក់កណ្តាលជាជំនួយការ និងមានការិយាល័យចំណុះចំនួនប្រាំ ដែលការិយាល័យនីមួយៗដឹកនាំដោយប្រធានមួយរូប និងអនុប្រធានមួយចំនួនជាជំនួយការប្រចាំការិយាល័យ។

គ. តួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ

- គ្រប់គ្រង និងប្រមូលពន្ធពីអ្នកជាប់ពន្ធតូច និងពន្ធមធ្យម
- ផ្តល់នូវសេវាជូនអ្នកជាប់ពន្ធ ដើម្បីពង្រឹងការគោរពបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ
- គ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងការដាក់លិខិតប្រកាសសារពើពន្ធរបស់អ្នកជាប់ពន្ធតូច និងមធ្យម
- រៀបចំ និងចាត់ចែងអនុវត្តកម្មវិធីសវនកម្មលើឯកសារ សវនកម្មមានកម្រិត និងសវនកម្មបង្វិលសង
- រៀបចំផែនការអនុវត្តការទារបំណុលពន្ធ
- ចុះបញ្ជីអ្នកជាប់ពន្ធ ចេញប័ណ្ណប៉ាតង់ កាន់កាប់បញ្ជីថែរក្សាអ្នកជាប់ពន្ធ ចុះបញ្ជីពន្ធអចលនទ្រព្យ និងចេញវិញ្ញាបនបត្រចុះបញ្ជីតាមប្រភេទពន្ធនានា ដែលតម្រូវដោយច្បាប់ និងកត់ត្រាទិន្នន័យបច្ចុប្បន្នភាពអ្នកជាប់ពន្ធក្នុងប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រ
- ទទួលបន្ទុកក្នុងការប្រមូលពន្ធមានជាអាទិ៍ ពន្ធប្រថាប់ត្រាលើកិច្ចសន្យាផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ ឬសេវាដែលប្រើប្រាស់ថវិការដ្ឋ និងការផ្ទេរភាគហ៊ុនពាក់ព័ន្ធអ្នកជាប់ពន្ធតូចនិងមធ្យម ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ពន្ធលើឈ្នួលផ្ទះនិងដី ព្រមទាំងតែមប្រី
- សហការ និងចូលរួមចំណែកការងារពាក់ព័ន្ធនានានឹងពន្ធដារ
- បណ្តុះបណ្តាល និងអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពមន្ត្រីក្នុងពន្ធដារសាខាខណ្ឌ
- ធ្វើរបាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផលការងារ ប្រចាំខែ ត្រីមាស ឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ ជូនដល់នាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងអ្នកជាប់ពន្ធតូចនិងមធ្យម
- បំពេញភារកិច្ចផ្សេងៗទៀត ស្របតាមការកំណត់របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។

៣.២ គោលនយោបាយនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ

សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោត្រូវបានអនុលោមស្របទៅតាមគោលនយោបាយដែលអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដាក់ចេញ ដើម្បីធ្វើការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ មានដូចខាងក្រោម៖

- កំណត់គោលដៅប្រមូលពន្ធនៅតាមនាយកដ្ឋាន និងសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ និងអនុវត្តវិធានការតឹងរឹងចំពោះអ្នកមិនព្រមបង់ពន្ធ និងបង់ពន្ធមិនទាន់ពេលកំណត់ ដែលមិនអាចមានសិទ្ធិតវ៉ាបាន
- អនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់នូវវិធានការតឹងរឹងទារបំណុលពន្ធ ដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ដូចជាការរឹបអូស ឬការឃុំគ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ
- រៀបចំសៀវភៅណែនាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងការប្រមូលពន្ធ។

ចំពោះគោលបំណងនៃការដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទគឺដើម្បីបង្ការកុំឱ្យកើតមាននូវបញ្ហាមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- (១) - បង្ការភាពយឺតយ៉ាវនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនប្រចាំឆ្នាំ
- (២) - បំណុលពន្ធ ដែលជំពាក់រយៈពេលយូរនាំឱ្យកើនឡើងនូវពិន័យពន្ធបន្ថែម,

(៣) - ជៀសវាងការអនុវត្តនូវវិធានការមិនតឹងរឹង ដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធសារពើពន្ធ ដូចជា ការផាកពិន័យ, ការរឹបអូស, ការឃុំគ្រងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អ្នកជំពាក់បំណុលពន្ធ

(៤) - អ្នកជំពាក់បំណុលពន្ធភាគច្រើនអាចនឹងមិនបានដឹងអំពី នីតិវិធីនៃការប្រមូលពន្ធ និងសេចក្តីណែនាំផ្សេងៗ ដែលកត្តានេះអាចបណ្តាលឱ្យអ្នកជាប់មានការពន្ធគន្ធរបំណុលពន្ធ។

ការប្រមូលពន្ធចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា រហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា នៃឆ្នាំនីមួយៗ គឺដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននេះត្រូវបានអនុវត្តទៅលើម្ចាស់កម្មសិទ្ធិទាំងអស់នៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ហើយពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននេះផងដែរក៏ត្រូវបានលើកលែងចំពោះរថយន្តគិលានសង្គ្រោះ រថយន្តពន្លត់អគ្គិភ័យដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ យានយន្តដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អង្គភាពកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ កងរាជអាវុធហត្ថ និងនគរបាលជាតិ យានយន្តដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ថានទូតឬក្នុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ ឬទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលដទៃទៀត ព្រមទាំងទោចក្រយានយន្ត និងត្រីចក្រយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ ត្រាក់ទ័រនិងគ្រឿងយន្តប្រហាក់ប្រហែល និងជលយានយន្តគ្រប់ប្រភេទដែលមានកម្លាំងដល់១៥០ (មួយរយហាសិប) សេះ ឬតិចជាង។ ហើយចំពោះការដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធវិញ ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិមានកាតព្វកិច្ចដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធប្រចាំឆ្នាំដោយខ្លួនឯងបាន។ វិធីវិធានការ និងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រងប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

៣.៣ នីតិវិធីនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌជន្មោ

៣.៣.១ នីតិវិធីនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធ

អនុលោមតាមប្រកាសលេខ ៥៣១ សហវ.ប្រក របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ស្តីពីការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានធ្វើការណែនាំអំពីនីតិវិធីនៃការអនុវត្តប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទដូចខាងក្រោម ៖

ក. ចំពោះម្ចាស់យានយន្តដែលមានប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ៖

- ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធនេះ ដោយមិនចាំបាច់ដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធនោះទេ
- ករណីបាត់ប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធនេះ ម្ចាស់យានយន្តត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំបោះពុម្ពប័ណ្ណបង់ពន្ធ នៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬធនាគារពាណិជ្ជណាមួយខាងលើ ដោយត្រូវបង់កម្រៃសេវាក្នុងការធ្វើប័ណ្ណនេះចំនួន ៥ ០០០ រៀល។

ខ. ចំពោះម្ចាស់យានយន្តដែលមិនមានប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ៖

- ត្រូវបំពេញ និងដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធចំនួន ០២សន្លឹក តាមទម្រង់ដែលចេញដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារបង់ពន្ធផ្ទាល់ចុងក្រោយ

- ករណីបាត់ឯកសារបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់ឆ្នាំកន្លងមក ម្ចាស់យានយន្តត្រូវយកប័ណ្ណសម្គាល់យានយន្តមកបង្ហាញមន្ត្រីពន្ធដារទទួលបន្ទុកនៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ទិន្នន័យក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងពន្ធមធ្យោបាយរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីការបង់ពន្ធ។ នៅពេលពិនិត្យឃើញថា យានយន្តនេះបានបង់ពន្ធពិតប្រាកដមែន ម្ចាស់យានយន្តត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំលិខិតបញ្ជាក់ការបង់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំកន្លងមកសម្រាប់ជំនួសឯកសារដែលបានបាត់ ទើបអនុញ្ញាតឱ្យបង់ពន្ធសម្រាប់ឆ្នាំបច្ចុប្បន្ន។

គ. ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ដែលទើបមកប្រកាសបង់ពន្ធលើកដំបូង៖
ត្រូវបំពេញ និងដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធចំនួន ០២សន្លឹក តាមទម្រង់ដែលចេញដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារ ដូចខាងក្រោម៖

- ប័ណ្ណសម្គាល់យានយន្ត ឬ
- វិញ្ញាបនបត្រត្រួតពិនិត្យលក្ខណៈបច្ចេកទេសយានយន្ត ដែលចេញដោយក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន ឬ
- បង្កាន់ដៃបង់ពន្ធនាំចូល ឬ
- លិខិតបញ្ជាក់ការប្រើប្រាស់យានយន្តចេញដោយឃុំ-សង្កាត់ ចំពោះយានយន្តកែច្នៃក្នុងស្រុក និង
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសម្គាល់ខ្លួនរបស់ម្ចាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឈានជំនិះ ឬលិខិតឆ្លងដែន ឬលិខិត បញ្ជាក់សំបុត្រកំណើតចេញដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ឬវិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះនីតិបុគ្គល។

ឃ. ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ដែលបានបង់ពន្ធផ្ទាំកន្លងមក ហើយត្រូវបានប្តូរប័ណ្ណសម្គាល់យានយន្តថ្មី៖

- ម្ចាស់យានយន្តត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានយានយន្តនៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌណាមួយ ដើម្បីប្រកាសបង់ពន្ធបន្ត និង
- ប្តូរប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធក្នុងករណីរថយន្តនោះត្រូវបានប្តូរព័ត៌មាន ដូចជា ផ្លាកលេខ ឬម៉ាស៊ីន...។

ដើម្បីមានភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រកាសបង់ពន្ធប្រភេទនេះនៅឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ខាងមុខ ម្ចាស់យានយន្តអាចស្នើសុំធ្វើប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្រាន់តែគូសក្នុងប្រអប់ដូច មានបង្ហាញក្នុងលិខិតប្រកាសបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ។ ការស្នើសុំបោះពុម្ពប័ណ្ណនេះ ត្រូវបង់សេវាចំនួន ៥ ០០០ រៀល។

៣.៣.២ ការខកខាន ឬមិនបានបង់ពន្ធផ្ទាំកន្លងមក

ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទទាំងឡាយណា ដែលមិនបានបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយ ដឹកជញ្ជូននិងឈានជំនិះគ្រប់ប្រភេទនៅក្នុងផ្ទាំកន្លងមក ត្រូវបង់ប្រាក់ពន្ធ និងប្រាក់ពិន័យតាមបណ្តាផ្ទាំទាំងនោះឲ្យបាន រួចរាល់ជាមុនសិន ទើបអនុញ្ញាតឱ្យប្រកាសបង់ពន្ធសម្រាប់ឆ្នាំបច្ចុប្បន្ន។

ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទទាំងឡាយណា ដែលមានបង្គាន់ដៃបង់ពន្ធ នាំចូល-ចេញក្នុងខេត្ត ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបង់ពន្ធសម្រាប់ឆ្នាំបន្ទាប់។ ការអនុញ្ញាតនេះមិនមានអានុភាពប្រតិកម្ម ចំពោះប្រាក់ពន្ធ ដែលបានបង់ពន្ធរួចហើយនោះទេ។

ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រកាសបង់ពន្ធក្នុងកថាខណ្ឌ២ ខាងលើនេះ គឺទទួលស្គាល់តែកាលបរិច្ឆេទនៃបង្គាន់ដៃ បង់ពន្ធនាំចូលតែប៉ុណ្ណោះ។

ដើម្បីឱ្យការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំឱ្យ កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព រថយន្តដែលបាននាំចូលយកមកដាក់លក់នៅតាមឃ្លាំងនានា ក៏ត្រូវយកមកប្រកាសបង់ ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទឱ្យបានទាន់ពេលវេលានៃឆ្នាំប្រមូលពន្ធនេះដែរ ព្រោះថា រថយន្តទាំងអស់នេះ នាំចូលក្នុងគោលបំណងដាក់ឱ្យចរាចរទាំងអស់ លើកលែងតែរថយន្តដែលបានដាក់លក់នៅ តាមឃ្លាំង និងតាមក្រុមហ៊ុន ឬសាខាក្រុមហ៊ុនដែលបានប្រកាសជាសន្និធិរបស់ឃ្លាំង ឬក្រុមហ៊ុនដែលមាន សកម្មភាពអាជីវកម្មទិញ-លក់រថយន្ត និងបានចុះបញ្ជីព្រមទាំងបានដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធនៅរដ្ឋបាល សារពើពន្ធ។

៣.៣.៣ ការកំណត់ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទយានយន្តត្រូវជាប់ពន្ធ

ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទត្រូវកំណត់ទៅតាមប្រភេទនីមួយៗ ដោយមិន គិតថា ជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ ឬឯកជនឡើយ ដែលត្រូវបង់ពន្ធតាមតារាងឧបសម្ព័ន្ធ I និងឧបសម្ព័ន្ធ II ដែល បានកំណត់ដូចខាងក្រោមនេះ ៖

ក. រថយន្តទេសចរណ៍

គិតតាមទំហំស៊ីឡាំងជា ស.ម មានដល់ ១ ៥០០ស.ម លើសពី ១ ៥០០ស.ម ដល់ ២ ០០០ស.ម លើសពី ២ ០០០ស.ម ដល់ ២ ៩០០ស.ម លើសពី ២ ៩០០ស.ម ដល់ ៤ ០០០ស.ម និងលើសពី ៤ ០០០ស.ម ឡើងទៅ ដោយគិតពីផលិតផល៥ឆ្នាំ លើសពី៥ឆ្នាំដល់១០ឆ្នាំ និងលើសពី១០ឆ្នាំ។ ដោយឡែក ចំពោះរថយន្ត ដឹកទំនិញធុនតូចដែលមានទ្វារបួន (PICK UP) មានអាយុកាលគិតពីផលិតផល៥ឆ្នាំ និងរថយន្តដឹកអ្នក ដំណើរមាន អាយុកាលគិតពីផលិតផល ៥ឆ្នាំ ក៏ត្រូវចាត់ទុកជារថយន្តទេសចរណ៍ ដែលត្រូវបង់ពន្ធតាម ទំហំស៊ីឡាំង និងផលិតផលដូចរថយន្តទេសចរណ៍ដទៃទៀតដែរ។

ខ. រថយន្តដឹកទំនិញ

- គិតតាមទម្ងន់សរុប មានទម្ងន់រថយន្ត និងទម្ងន់ផ្ទុក (ទំនិញ និងមនុស្ស) មានដល់៣តោន លើសពី៣តោន ដល់១០តោន លើសពី១០តោនដល់២០តោន និងលើសពី២០តោន
- គិតតាមចំនួនក្ដៅ និងកង់ ចំពោះរថយន្តកែច្នៃផ្សេងទៀត ក្នុងនោះ រថយន្តមានក្ដៅ៣និង កង់៦ ត្រូវបង់ពន្ធ ដូចរថយន្តដឹកទំនិញលើសពី១០តោនដល់២០តោន និងរថយន្តមាន ក្ដៅ៣និងកង់១០ ត្រូវបង់ពន្ធដូច រថយន្តដឹកទំនិញលើសពី២០តោន។ ដោយឡែក រថយន្ត កែច្នៃ (គោយន្ត និងរថយន្តកង់បីដែលបំពាក់ដោយម៉ាស៊ីនរថយន្ត) ត្រូវបង់ពន្ធដូចរថយន្ត ដឹកទំនិញដល់៣តោន

- ដោយឡែក រថយន្តជាក្បាលសណ្តោង និងសីមីរ៉ឺម៉ក ត្រូវបានបង់ពន្ធរួមគ្នា គិតទាំងទម្ងន់ ក្បាលរថយន្ត សណ្តោង ទម្ងន់សីមីរ៉ឺម៉ក និងទម្ងន់ផ្ទុក ត្រូវបង់ពន្ធដូចរថយន្តដឹកទំនិញ លើសពី២០តោន។

គ. រ៉ឺម៉កសណ្តោង

គិតតាមទម្ងន់សរុប ដែលមានទម្ងន់រ៉ឺម៉ក និងទម្ងន់ផ្ទុក មានចាប់ពី៣តោន ដល់១០តោន លើស ពី១០តោន ដល់២០តោន និងលើសពី២០តោន

- គិតតាមចំនួនក្តៅ និងកង់ ចំពោះរ៉ឺម៉កសណ្តោងកែច្នៃ ក្នុងនោះមានក្តៅ២កង់៤ បង់ពន្ធ ដូចរថយន្តដឹក ទំនិញដល់៣តោន និងក្តៅ២កង់៨ បង់ពន្ធដូចរ៉ឺម៉កសណ្តោងដែលមាន ទម្ងន់ចាប់ពី៣តោន ដល់ ១០តោន។

ឃ. រថយន្តដឹកអ្នកដំណើរ

គិតតាមចំនួនកៅអី មានកៅអីដល់១៥កៅអី មានកៅអីពី១៦កៅអីដល់២៥កៅអី និងមានកៅអី លើសពី ២៥កៅអី។

ង. ជលយាន ឬជលយានយន្តផ្លូវទន្លេ

- **ដឹកទំនិញ៖** គិតតាមទម្ងន់ផ្ទុក មានដល់៣តោន លើសពី៣តោនដល់១០តោន លើសពី ១០តោនដល់ ២០តោន និងលើសពី២០តោន
- **ដឹកអ្នកដំណើរ៖** គិតជាប្រវែងបណ្តោយ មានដល់២០ម៉ែត្រ លើសពី២០ម៉ែត្រដល់៣០ម៉ែត្រ និងលើសពី ៣០ម៉ែត្រឡើងទៅ
- **សណ្តោង៖** គិតជាកម្លាំងសេះ លើសពី១៥០សេះដល់២០០សេះ លើសពី២០០សេះដល់ ២៥០សេះ និង លើសពី២៥០សេះ ឡើងទៅ
- **នេសាទ៖** គិតជាកម្លាំងសេះ លើសពី១៥០សេះដល់២០០សេះ លើសពី២០០សេះដល់ ២៥០សេះ និងលើសពី២៥០សេះ ឡើងទៅ។

ច. ជលយាន ឬជលយានយន្តផ្លូវសមុទ្រ

- **ដឹកអ្នកដំណើរ៖** គិតជាប្រវែងបណ្តោយ មានដល់២០ម៉ែត្រ និងពី២១ម៉ែត្រដល់៣០ម៉ែត្រ
- **ដឹកទំនិញ៖** គិតតាមទម្ងន់ផ្ទុក មានដល់ ១០០តោន លើសពី ១០០តោន ដល់ ១ ០០០តោន លើសពី ១ ០០០តោន ដល់ ២ ០០០តោន និងលើសពី ២ ០០០តោនឡើងទៅ
- **នេសាទ៖** គិតជាកម្លាំងសេះមាន
 - ទូកមានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះ ឡើងទៅ
 - កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះដល់២៥០សេះ លើសពី២៥០សេះដល់៥០០ សេះ និងលើសពី ៥០០សេះឡើងទៅ។
 - **សណ្តោង៖** គិតជាកម្លាំងសេះ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះដល់២៥០សេះ លើសពី២៥០សេះដល់ ៥០០សេះ និងលើសពី៥០០សេះឡើងទៅ។

ឈ. អូប៊ែរផ្លូវទន្លេ/សមុទ្រ

គិតជាកម្លាំងសេះ អូប៊ែរមានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះដល់២០០សេះ និងលើសពី២០០សេះ ឡើងទៅ។

+ តារាងប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវបានកំណត់តាមប្រភេទ នីមួយៗក្រៅពីរថយន្តទេសចរណ៍ដូចខាងក្រោម៖

- មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនទូទៅ៖

ឯកតា÷ រៀល

ប្រភេទមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះ	កម្រិតប្រាក់ពន្ធ សម្រាប់១ឆ្នាំ/ត្រៀង
១. ថយន្តដឹកទំនិញមានទម្ងន់សរុប [ទម្ងន់រថយន្ត និងទម្ងន់ផ្ទុក (ទំនិញ និងមនុស្ស)] ៖	
- ដល់ ៣តោន	២០០,០០០
- លើសពី ៣តោន ដល់ ១០តោន	៥០០,០០០
- លើសពី ១០តោន ដល់ ២០តោន	១,០០០,០០០
- លើសពី ២០តោន	២,០០០,០០០
២. រ៉ឺម៉កសណ្តោងដែលមានទម្ងន់សរុប (ទម្ងន់រ៉ឺម៉ក និងទម្ងន់ផ្ទុក) ៖	
- ចាប់ពី ៣តោន ដល់ ១០តោន	៥០០,០០០
- លើសពី ១០តោន ដល់ ២០តោន	១,០០០,០០០
- លើសពី ២០តោន	២,០០០,០០០
៣. ថយន្តដឹកអ្នកដំណើរ ៖	
- ថយន្តដឹកអ្នកដំណើរមានកៅស៊ូដល់ ១៥កៅស៊ូ	១៥០,០០០
- ថយន្តដឹកអ្នកដំណើរជនមធ្យម មានកៅស៊ូពី ១៦កៅស៊ូ ដល់ ២៥កៅស៊ូ	២០០,០០០
- ថយន្តដឹកអ្នកដំណើរជនធំ មានកៅស៊ូលើសពី ២៥កៅស៊ូ	២៥០,០០០
៤. ជលយាន ឬជលយានយន្ត ផ្លូវទន្លេ៖	
- ជលយាន ឬជលយានយន្តដឹកទំនិញ ៖	
+ ដល់ ៣តោន	៥០,០០០
+ លើសពី ៣តោន ដល់ ១០តោន	១០០,០០០
+ លើសពី ១០តោន ដល់ ២០តោន	២០០,០០០
+ លើសពី ២០តោន	៣០០,០០០
- ជលយាន ឬជលយានយន្តដឹកអ្នកដំណើរ ៖	
+ កប៉ាល់មានបណ្តោយដល់ ២០ម៉ែត្រ	១០០,០០០
+ កប៉ាល់មានបណ្តោយលើសពី ២០ម៉ែត្រ ដល់ ៣០ម៉ែត្រ	២០០,០០០
+ កប៉ាល់មានបណ្តោយលើសពី ៣០ម៉ែត្រ ឡើងទៅ	៣០០,០០០
- ជលយាន ឬជលយានយន្តសណ្តោង ៖	
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២០០សេះ	៦០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២០០សេះ ដល់ ២៥០សេះ	១៨០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ឡើងទៅ	៣០០,០០០

- ជលយាន ឬជលយានយន្តនេសាទ ៖	
+ កាណូតមានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២០០សេះ	៦០,០០០
+ កាណូតមានកម្លាំងលើសពី ២០០សេះ ដល់ ២៥០សេះ	១៨០,០០០
+ កាណូតមានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ឡើងទៅ	៣០០,០០០
៥. ជលយាន ឬជលយានយន្ត ផ្លូវសមុទ្រ ៖	
- ជលយាន ឬជលយានយន្តដឹកអ្នកដំណើរ ៖	
+ ទូកមានបណ្តោយដល់ ២០ម៉ែត្រ	១០,០០០
+ ទូកមានបណ្តោយពី ២១ម៉ែត្រ ដល់ ៣០ម៉ែត្រ	១៥០,០០០
- ជលយាន ឬជលយានយន្តដឹកទំនិញ ៖	
+ ទូកផ្ទុកទំនិញដល់ ១០០តោន	២០០,០០០
+ កប៉ាល់ផ្ទុកទំនិញលើសពី ១០០តោន ដល់ ១ ០០០តោន	៣០០,០០០
+ កប៉ាល់ផ្ទុកទំនិញលើសពី ១ ០០០តោន ដល់ ២ ០០០តោន	៧៥០,០០០
+ កប៉ាល់ផ្ទុកទំនិញលើសពី ២ ០០០តោន ឡើងទៅ	១,២០០,០០០
- ជលយាន ឬជលយានយន្តនេសាទ ៖	
+ ទូកមានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ឡើងទៅ	១០០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២៥០សេះ	៤០០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ដល់ ៥០០សេះ	៦០០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ៥០០សេះ ឡើងទៅ	១,២០០,០០០
- ជលយាន ឬជលយានយន្តសណ្តោង ៖	២០០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងដល់ ២៥០សេះ	៤០០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ដល់ ៥០០សេះ	៦០០,០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ៥០០សេះ ឡើងទៅ	
៦. អ្នកបំប្លែងទ្រទ្រង់/សមុទ្រ ៖	
- មានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២០០សេះ	៤០០,០០០
- មានកម្លាំងលើសពី ២០០សេះ ឡើងទៅ	៥០០,០០០

- មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនកែច្នៃផ្សេងទៀត៖

ឯកតា៖ រៀល

ប្រភេទមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះ	កម្រិតប្រាក់ពន្ធ សម្រាប់១ឆ្នាំ/គ្រឿង
១. រថយន្តដែលបំប្លែងមកពីគោយន្ត និងរថយន្តកែច្នៃកង់ប៊ី (បំពាក់ដោយម៉ាស៊ីនរថយន្ត) ត្រូវកំណត់ជារថយន្តដឹកទំនិញដល់ ៣តោន	២០០,០០០
២. រ៉ឺម៉កសណ្តោងដែលមានក្លោឋ កង់៤ (ចាត់ទុកដូចរថយន្តកែច្នៃខាងលើដែរ)	២០០,០០០
៣. រ៉ឺម៉កសណ្តោងដែលមានក្លោឋ កង់៨	៥០០,០០០
៤. រថយន្តដឹកទំនិញដែលមានក្លោឋ កង់៦	១,០០០,០០០
៥. រថយន្តដឹកទំនិញធុនធ្ងន់ដែលមានក្លោឋ កង់១០	២,០០០,០០០

+ តារាងការកំណត់ប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់តាមទំហំស៊ីឡាំងរបស់រថយន្តទេសចរណ៍ ដូចខាងក្រោម៖

ឯកតា៖ រៀល

ល.រ	ទំហំស៊ីឡាំងគិតជា ស.ម ^៣ “CC”	គិតពីឆ្នាំផលិត		
		ដល់ ៥ឆ្នាំ	លើសពី ៥ឆ្នាំ ដល់ ១០ឆ្នាំ	លើសពី ១០ឆ្នាំ
១	ដល់ ១ ៥០០ស.ម ^៣	១៥០,០០០	១០០,០០០	៨០,០០០
២	លើសពី ១ ៥០០ស.ម ដល់ ២ ០០០ស.ម ^៣	២០០,០០០	១៥០,០០០	១០០,០០០
៣	លើសពី ២ ០០០ស.ម ដល់ ២ ៩០០ស.ម ^៣	៦០០,០០០	៤០០,០០០	២៥០,០០០
៤	លើសពី ២ ៩០០ស.ម ដល់ ៤ ០០០ស.ម ^៣	១,៦០០,០០០	១,០០០,០០០	៦០០,០០០
៥	លើសពី ៤ ០០០ស.ម ឡើងទៅ	២,០០០,០០០	១,២០០,០០០	៨០០,០០០

៣.៣.៤ ការលើកលែងពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ

ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវបានលើកលែងចំពោះ៖

- រថយន្តគិលានសង្គ្រោះ រថយន្តពន្លត់អគ្គិភ័យជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ
- យានយន្តដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អង្គភាពកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ កងរាជអាវុធហត្ថនគរបាលជាតិ ដែលបម្រើការងារសម្រាប់កិច្ចការការពារជាតិ ជាមធ្យោបាយប្រើប្រាស់ដឹកជញ្ជូនសម្ភារទ័ព ឬដឹកជញ្ជូនកងទ័ព ក៏ដូចជាសម្រាប់កិច្ចការសន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គមដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ និងមាត្រា ១២ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៧៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៣ ស្តីពីការចេញផ្លាស់លេខសម្គាល់ យានជំនិះ និងយានយន្តដែលពាក់ផ្លាកលេខ ខ.ម ឬ ន.ប ជាផ្លូវការដែលមានការទទួលស្គាល់ និងបញ្ជាក់ពីក្រសួងការពារជាតិ ឬក្រសួងមហាផ្ទៃ
- យានយន្តដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ថានទូត ឬស្ថានកុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ ឬទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលនានា។

ក្រសួង-ស្ថាប័ន ឬអង្គភាព ដែលជាអាណាព្យាបាល ឬជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃយានយន្តដូចមានចែងនៅក្នុងចំណុច V នេះ ត្រូវស្នើសុំមកអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីទទួលបាននូវលក្ខណៈគ្រប់គ្រងពន្ធ (ពន្ធជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ) ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវបញ្ជីសារពើភណ្ឌយានយន្តរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ឬអង្គភាពដែលបានស្នើសុំនោះ។

៣.៣.៥ សិទ្ធិទទួល និងការប្រើប្រាស់ឯកសារបង់ពន្ធ

ក្រោយពេលបង់ពន្ធរួចហើយ ម្ចាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះ ត្រូវទទួលបានបង្កាន់ដៃទទួលប្រាក់ពន្ធ មួយសន្លឹកចេញពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងលក្ខណៈគ្រប់គ្រងសម្រាប់បិទភ្ជាប់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិង យានជំនិះមួយសន្លឹក។ បង្កាន់ដៃទទួលប្រាក់ពន្ធនេះ ត្រូវរក្សាទុកជាប់នឹងយានយន្តសម្រាប់បង្ហាញមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច និងជាឯកសារសម្រាប់ប្រកាសបង់ពន្ធនៅឆ្នាំបន្ទាប់។

៣.៣.៦ ការស្វែងរកព័ត៌មាន និងការកណ្តាលពន្ធ

ក. ការស្វែងរកព័ត៌មាន

ដើម្បីបង់ពន្ធ ម្ចាស់យានយន្តអាចធ្វើការទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ជាមួយសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬធនាគារ កាណាឌីយ៉ា ក.អ ឬធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ឬធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ភីអិលស៊ី ឬធនាគារវឌ្ឍនៈ ឬធនាគារ អេអិសហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ ឬនៅតាមធនាគារដែលបានចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួង

សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ឬចូលទៅកាន់គេហទំព័ររបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ (www.tax.gov.kh) ដើម្បីស្វែងរកប្រកាសលេខ ៥៣១ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៨ និងឧបសម្ព័ន្ធ I ស្តីពីការកំណត់ប្រាក់ពន្ធតាមប្រភេទមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនក្រៅពី រថយន្តទេសចរណ៍ និងឧបសម្ព័ន្ធ II ស្តីពីការកំណត់ប្រាក់ពន្ធតាមទំហំស៊ីឡាំងរបស់រថយន្តទេសចរណ៍ ឬអាចប្រើប្រាស់ Smart device (IOS and Android) ដោយស្វែងរកពាក្យគន្លឹះ Cambodia Road Tax 2018 ដើម្បីគណនាប្រាក់ពន្ធ។

ខ. ការគណនាពន្ធ

ការគណនាពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទមានដូចខាងក្រោម៖

ឧទាហរណ៍៖ រថយន្តទេសចរណ៍

ក. រថយន្តប្រភេទទេសចរណ៍ ផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 2T-1111 ម៉ាក LEXUS RX 350 មានទំហំស៊ីឡាំង 3500 CC ឆ្នាំផលិត ២០០៧។

ខ. រថយន្តប្រភេទទេសចរណ៍ ផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 2AA-2222 ម៉ាក LEXUS RX 350 មានទំហំស៊ីឡាំង 3500 CC ឆ្នាំផលិត ២០១៥។

តើរថយន្តនីមួយៗខាងលើត្រូវបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ ឆ្នាំ២០២១ ចំនួនប៉ុន្មានរៀល?

ចម្លើយ៖ ផ្អែកតាមតារាងឧបសម្ព័ន្ធ II នៃប្រកាសលេខ ៥៣១ សហវ.ប្រក បានកំណត់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវបង់សម្រាប់ឆ្នាំ២០២១ ដូចខាងក្រោម៖

ក. រថយន្តផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 2T-1111 ឆ្នាំផលិត ២០០៧ ជារថយន្តដែល គិតពីឆ្នាំផលិតលើសពី ១០ ឆ្នាំ ប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់ចំនួន ៦០០,០០០ រៀល។

ខ. រថយន្តផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 2AA-2222 ឆ្នាំផលិត ២០១៥ ជារថយន្ត ដែលគិតពី ឆ្នាំផលិតលើសពី ៥ឆ្នាំ ដល់ ១០ ឆ្នាំ ប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់ចំនួន ១,០០០,០០០ រៀល។

ឧទាហរណ៍៖ រថយន្តដឹកទំនិញ

ក. រថយន្តដឹកទំនិញ មានផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 3A-4444 ម៉ាក HYUNDAI មាន ទម្ងន់ផ្ទុកសរុប (ទម្ងន់សរុប = ទម្ងន់រថយន្ត + ទម្ងន់ផ្ទុក និងមនុស្ស) ១៥ តោន។

ខ. រថយន្តដឹកទំនិញ មានផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 3B-5555 ម៉ាក HINO មាន ទម្ងន់ ផ្ទុកសរុប (ទម្ងន់សរុប = ទម្ងន់រថយន្ត + ទម្ងន់ផ្ទុក និងមនុស្ស) ២៥ តោន។

តើរថយន្តនីមួយៗខាងលើត្រូវបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនសម្រាប់ ឆ្នាំ២០២១ ចំនួនប៉ុន្មានរៀល?

ចម្លើយ៖ ផ្អែកតាមតារាងឧបសម្ព័ន្ធ I នៃប្រកាសលេខ ៥៣១ សហវ.ប្រក បានកំណត់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវបង់សម្រាប់ឆ្នាំ២០២១ ដូចខាងក្រោម៖

ក. រថយន្តផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 3A-4444 ម៉ាក HYUNDAI មានទម្ងន់ផ្ទុក សរុប ១៥ តោន ប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់ចំនួន ១,០០០,០០០ រៀល។

ខ. រថយន្តផ្លាកលេខ ភ្នំពេញ 3B-5555 ម៉ាក HINO មានទម្ងន់ផ្ទុក សរុប ២៥ តោន ប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់ចំនួន ២,០០០,០០០ រៀល។

៣.៣.៧ ការត្រួតពិនិត្យ ទោសទណ្ឌ និងលទ្ធផល

ក. ការត្រួតពិនិត្យ

ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ នៃឆ្នាំនីមួយៗ គ្រប់សាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌទាំងអស់ ត្រូវរៀបចំយន្តការ ត្រួតពិនិត្យការប្រកាសបង់ពន្ធនេះឲ្យបានរួចរាល់ ដូចប្រព្រឹត្តិកម្មដែលបានអនុវត្តក្នុងមក។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គ្រប់សាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ ឬធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ឬធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ភីអិលស៊ី ឬធនាគារវឌ្ឍនៈ ឬធនាគារអេអិសហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ ឬនៅតាមធនាគារដែលបានចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបន្តទទួលប្រាក់ពន្ធ និងប្រាក់ពិន័យចំពោះម្ចាស់យានយន្តដែលឃើញក្នុងការមកប្រកាសបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ។

ខ. ទោសទណ្ឌ

ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា នៃឆ្នាំបន្ទាប់ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនឹងចុះត្រួតពិនិត្យពីការប្រកាសបង់ពន្ធនេះ និងផាកពិន័យចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះទាំងឡាយណាដែលមិនបានប្រកាសបង់ពន្ធតាមកាលកំណត់ខាងលើ។

ដូច្នេះ គ្រប់សាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ ធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ភីអិលស៊ី ធនាគារវឌ្ឍនៈ ធនាគារអេអិសហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ ធនាគារដែលបានចុះ អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងម្ចាស់យានយន្តទាំងអស់ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ក្នុងការអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ស្របទៅតាមនីតិវិធីនៃការដាក់ចេញនេះ។

គ. លទ្ធផល

ជាលទ្ធផល ទិន្នន័យនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ ប្រចាំឆ្នាំ២០២១ មានដូចខាងក្រោម៖

សម្រង់ទិន្នន័យសរុបនៃការប្រមូលប្រាក់ពន្ធក្នុងឆ្នាំ២០២១៖

ពន្ធផ្គុំមុនៗ បានបង់ក្នុង ឆ្នាំ២០២១	រថយន្ត		ជលយាន		សរុប	
	ចំនួន	ទឹកប្រាក់ពន្ធ (រៀល)	ចំនួន	ទឹកប្រាក់ពន្ធ	ចំនួន	ទឹកប្រាក់ពន្ធ (រៀល)
	1,497	689,710,000	0	0	1,497	689,710,000
ឆ្នាំ២០២១	28,342	14,657,720,000	0	0	28,342	14,657,720,000
ពិន័យ	1,859	724,710,000	0	0	1,859	724,710,000
ប្រាក់ពន្ធសរុប ក្នុងឆ្នាំ២០២១		15,347,430,000	0	0		15,347,430,000

តាមរយៈទិន្នន័យចំណូលរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោក្នុងឆ្នាំ២០២១ បានបង្ហាញថាចំណូលប្រាក់ពន្ធសរុបលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខា ពន្ធដារខណ្ឌដង្កោក្នុងឆ្នាំ២០២១ គឺមិនមែនមានតែប្រាក់ពន្ធដែលម្ចាស់យានជំនិះគ្រប់ប្រភេទបានបង់ក្នុងឆ្នាំ២០២១សុទ្ធសាធ្នោះទេ គឺមានរួមបញ្ចូលទាំងប្រាក់ពន្ធផ្គុំមុនៗដែលម្ចាស់យានយន្តខកខានមិនបានបង់ ហើយទើបតែបង់ក្នុងឆ្នាំ២០២១ រួមជាមួយនិងប្រាក់ផាកពិន័យដែលប្រមូលបានក្នុងឆ្នាំ២០២១ផងដែរ ចំណែកឯប្រភេទជលយានគឺពុំមាននោះទេ។

រូបភាព៖ មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ

ជំពូកទី៤
ការវិភាគចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

តាមការវិភាគទៅលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយក្នុងការអនុវត្តជាក់ស្តែង គឺជាការវិភាគដែលមានសារៈសំខាន់បំផុតក្នុងការវាយតម្លៃ វាស់វែងពីដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយជីកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ ដើម្បីឱ្យដឹងពីចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ ហើយអាចកែប្រែចំណុចខ្សោយទៅជាចំណុចខ្លាំង ពេលនោះហើយទើបប្រទេសមានការរីកចម្រើនទៅមុខជាលំដាប់។

៤.១ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង

បន្ទាប់ពីបានធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ វិភាគទៅលើការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយជីកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោរួចមក យើងខ្ញុំអាចធ្វើការវិភាគទៅលើចំណុចខ្លាំងបានដូចខាងក្រោម៖

- សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោបានប្រមូលពន្ធស្របទៅតាមនីតិវិធីដូចអ្វីដែលអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដាក់ចេញ
- សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោបានអនុវត្តនូវវិធានការបានយ៉ាងតឹងរឹងចំពោះអ្នកដែលមិនព្រមបង់ពន្ធនិងមិនបានបង់ពន្ធទាន់ពេលវេលា ឱ្យបង់ទៅតាមចំនួនពិន័យដែលបានកំណត់ ឬរឹបអូសទ្រព្យសម្បត្តិដូចសេចក្តីប្រកាសដែលអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានចេញ
- សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោបាន ពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ទិន្នន័យបានយ៉ាងល្អក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងពន្ធលើមធ្យោបាយជីកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីបញ្ជាក់អំពីការបង់ពន្ធ
- ផ្សព្វផ្សាយនូវច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ សេចក្តីប្រកាសនានា ការកែតម្រូវសេចក្តីប្រកាសរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ព្រមទាំងព័ត៌មានសំខាន់ៗដែលទាក់ទងទៅនឹងការប្រមូលពន្ធផ្សេងៗ ជាពិសេសពន្ធលើមធ្យោបាយជីកជញ្ជូន ដើម្បីបន្ថែមនូវចំណេះដឹង ការអាប់ដេតទាំងនោះជូនទៅដល់អ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់
- សហការជាមួយធនាគារផ្សេងៗដូចជា អេស៊ីលីដា អេប៊ីអេ ដែលមានភាពងាយស្រួល សុវត្ថិភាព និងរហ័សទាន់ចិត្ត ចំណេញពេលវេលាដល់អ្នកបង់ពន្ធតាមប្រព័ន្ធឌីជីថល។

៤.២ ការវិភាគលើចំណុចខ្សោយ

ទន្ទឹមនឹងភាពវិជ្ជមានដែលបានលើកឡើងខាងលើ តាមរយៈការស្រាវជ្រាវរបស់ក្រុមនាងខ្ញុំក៏មើលឃើញពីកង្វះខាតមួយចំនួន ដែលតម្រូវឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមដើម្បីឱ្យការប្រមូលពន្ធកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង៖

- អ្នកបង់ពន្ធនៅមិនទាន់យល់ច្បាស់ពីតួនាទី និងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងការបង់ប្រាក់ពន្ធជូនពន្ធដារ នៅឡើយដែលធ្វើឱ្យមានការខាតបង់នូវពេលវេលាជាច្រើនទាំងបុគ្គលជាប់ពន្ធ និងមន្ត្រីបម្រើការ

- មិនមានការផ្តល់ជូននូវដំណឹងផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធទៅនឹងបំណុលដែលអ្នកជាប់ពន្ធបានជំពាក់ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យបំណុលកាន់តែច្រើន ហើយបុគ្គលជាប់ពន្ធមួយចំនួនមិនព្រមបង់ព្រោះតែទឹកប្រាក់មានចំនួនច្រើនដែលបង្កឱ្យប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលនៃការប្រមូលពន្ធ
- ការផ្សព្វផ្សាយអំពីពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននេះនៅមានកម្រិត ពីព្រោះថាបុគ្គលជាប់ពន្ធមួយចំនួននៅមិនទាន់ជ្រួតជ្រាបបានស៊ីជម្រៅទៅលើប្រភេទពន្ធនេះ
- បុគ្គលអ្នកជាប់ពន្ធមួយចំនួនមិនទាន់យល់ដឹងច្បាស់អំពីការបង់ពន្ធតាមប្រព័ន្ធខ្ចីជីថល ដែលជាហេតុបង្កឱ្យមានកកស្ទះក្នុងរយៈពេលបង់ពន្ធ ទោះបីជាមានការអាប់ដេតឱ្យមានប្រព័ន្ធខ្ចីជីថលក៏ដោយ។

ជំពូកទី៥
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

ជំពូកទី៥ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ក្រោយពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវលើនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធ និងទទួលបានលទ្ធផលនៃការប្រមូលពន្ធ ក្នុងឆ្នាំ២០២១របស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោរួចមក យើងសង្កេតឃើញថាការប្រមូលពន្ធមានការកើនឡើង ឬថយចុះអាស្រ័យដោយកត្តាមួយចំនួនដូចជាកត្តាសេដ្ឋកិច្ច កម្រិតនៃការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធរបស់ អ្នកជាប់ពន្ធ ការរឹតបន្តឹងការប្រមូលពន្ធ ការផ្តល់សេវាប្រកបដោយគុណភាព ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ប្រកបដោយភាពទន់ភ្លន់ ម៉ឺងម៉ាត់ និងស្មើភាព ដើម្បីជំរុញអ្នកជាប់ពន្ធឱ្យបំពេញ កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត លទ្ធផលនៃការប្រមូលពន្ធដំណើរការទៅបានប្រកបដោយ ភាពជោគជ័យក៏អាស្រ័យទៅលើបច្ចេកវិទ្យាផងដែរ ព្រោះប្រព័ន្ធនេះបានជួយសម្រួលដល់ការងាររបស់មន្ត្រី ពន្ធដារក្នុងតាមដាន និងគ្រប់គ្រងការងាររបស់មន្ត្រី ហើយក៏បានជួយសម្រួលពេលវេលាដល់អ្នកជាប់ពន្ធក្នុង ការបំពេញកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធផងដែរ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត យើងសង្កេតឃើញថា ការប្រមូលពន្ធរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោមានលក្ខណៈល្អប្រសើរច្រើន ដោយសារស្ថាប័នបានអនុវត្តការងារស្របតាមគោលនយោបាយនានា និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ដែលជាគោលការណ៍របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដាក់ចេញ ជាហេតុធ្វើឱ្យ ការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទរបស់ពន្ធដារសាខា ខណ្ឌដង្កោទទួល បានលទ្ធផលគាប់ល្អប្រសើរ។

បើទោះបីជាកិច្ចការប្រមូលពន្ធគឺជាបន្ទុក និងតួនាទីរបស់មន្ត្រីពន្ធដារក្តី តែប្រជាពលរដ្ឋដែលជាម្ចាស់ កម្មសិទ្ធិលើយានជំនិះ និងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនគ្រប់ប្រភេទគួរតែបំពេញកាតព្វកិច្ចក្នុងការបង់ពន្ធជូនរដ្ឋឱ្យ បានត្រឹមត្រូវ និងទៀងទាត់ទៅតាមកាលបរិច្ឆេទកំណត់របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារដើម្បីរួមចំណែកក្នុងការ អភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ និងបង្កើនចំណូលពន្ធឱ្យបានកាន់តែច្រើនឡើងៗ។ ដូច្នេះក្នុងនាមជាអ្នកជាប់ពន្ធ និង ប្រជាពលរដ្ឋ គួរស្វែងយល់បន្ថែមអំពីកាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ដោយស្វែងយល់អំពីនីតិវិធីក្នុងការដាក់ លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធ មូលដ្ឋានគិតពន្ធ ក៏ដូចជាការគណនាប្រាក់ពន្ធជាដើម ព្រោះថាតាមរយៈទិន្នន័យនៃ ការប្រមូលប្រាក់ពន្ធរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ បាន បង្ហាញពីទិន្នន័យដែលបញ្ជាក់ពីការបង់ពន្ធរបស់ម្ចាស់យានយន្តជាច្រើន ដែលខកខានមិនបានបង់ពន្ធតាម ការកំណត់របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ជាហេតុធ្វើឱ្យម្ចាស់សហគ្រាស ឬម្ចាស់យានយន្តទាំងនោះត្រូវបង់ពន្ធ លើយានយន្តរបស់ខ្លួនក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅ និងឆ្នាំ២០២១ ព្រមទាំងទទួលរងនូវការផាកពិន័យបន្ថែមពី លើប្រាក់ ពន្ធដែលត្រូវបង់ផងដែរ។ នេះគឺជាបញ្ហាមួយ ដែលកើតឡើងដោយសារតែពួកគាត់ពុំបានយល់ច្បាស់ពី ការ ប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោអំពីផលវិបាក ដែលមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចឱ្យបានត្រឹមត្រូវក្នុងនាមជាអ្នកជាប់ពន្ធ ហើយថែមទាំងធ្វើឱ្យពួកគាត់ខាត បង់ពេលវេលាក្នុងការបំពេញកិច្ចការងារថែមទៀត។ ហេតុនេះ ប្រសិនបើប្រជាពលរដ្ឋដែលជាម្ចាស់យានយន្ត ទាំងអស់មានការយល់ដឹងអំពីកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងការបង់ពន្ធ និងផលវិបាកនៃការធ្វេសប្រហែសខកខាន មិនបានបង់ពន្ធ នោះលទ្ធផលនៃការប្រមូលពន្ធនឹងកាន់តែទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ។ ក្រៅពីកាតព្វកិច្ច

របស់អ្នកជាប់ពន្ធ តាមរយៈទិន្នន័យក៏បានបង្ហាញឱ្យឃើញពីការសហការគ្នាផងដែរ សមត្ថកិច្ចនិងមន្ត្រីពន្ធដារ ផងដែរ ព្រោះថាចំនួនរថយន្តដែលមិនបានបង់ពន្ធពីឆ្នាំមុនៗកន្លងមកក៏មានចំនួនច្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ប៉ុន្តែ មន្ត្រីជំនាញនៅតែអាចឃាត់ចាប់ ដើម្បីឱ្យម្ចាស់យានយន្តមកបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនបាន ចំណុចនេះបាន បញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់អំពីការអនុវត្តនូវកាតព្វកិច្ច និងអំណាចរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោក្នុង ការបំពេញការងារដើម្បីធ្វើឱ្យការប្រមូលពន្ធកាន់តែមានតម្លាភាព ប្រសិទ្ធភាព និងភាពត្រឹមត្រូវ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ទិន្នន័យនៃប្រាក់ពន្ធដែលទទួលបានពីការដាក់ពិន័យ បង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពធ្វេសប្រហែសរបស់ម្ចាស់ យានយន្តដែលមិនបានបំពេញកាតព្វកិច្ចក្នុងនាមខ្លួនជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិ និងជាអ្នកជាប់ពន្ធដោយនៅតែបន្ត ធ្វើចរាចរនៅលើដងផ្លូវ ហើយមិនគិតពីការគោរពច្បាប់សារពើពន្ធក្នុងនាមអ្នកជាប់ពន្ធ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ បន្ទាប់ពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រភេទពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទរបស់សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោ យើងអាចសន្និដ្ឋានបានថាការកើនឡើងនិងថយចុះនៃចំណូលពន្ធគឺអាស្រ័យលើការសហការគ្នា រវាងមន្ត្រីពន្ធដារ មន្ត្រីជំនាញដែលពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកជាប់ពន្ធផ្ទាល់តែម្តង ព្រោះថាកាលណាបើអ្នកទាំងអស់ នេះសហការគ្នា និងរួមចំណែកបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យបានខ្ជាប់ខ្ជួន នោះការប្រមូលពន្ធនឹងទទួលបាន លទ្ធផលល្អទៅតាមនោះដែរ។ យ៉ាងណាមិញ បើសង្កេតទៅលើការដាក់ពិន័យដែលសម្រេចបាន យើងឃើញថា មានចំនួនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ កត្តានេះអាចបណ្តាលមកពីទង្វើចេតនា និងអចេតនារបស់ម្ចាស់យានយន្តក្នុងការ មិនចូលរួមបំពេញកាតព្វកិច្ចដែលបញ្ជានេះអាចបណ្តាលមកពីកត្តាសេដ្ឋកិច្ច និងប្រាក់ចំណូលរបស់ប្រជាជន ផងដែរ ព្រោះថាសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជាយើងក៏បានរងផលប៉ះពាល់គួរឱ្យកត់សម្គាល់ផងដែរ ក្នុងកំឡុងពេលនៃ ការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩។ ការអាក់ខានក្នុងការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ ក៏អាចបណ្តាលមកពីបញ្ហាចំណូល ឬការរកស៊ីដែលទទួលបានប្រាក់ចំណេញតិចរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស ឬក្រុមហ៊ុនផងដែរ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យពួកគាត់ខកខានមិនបានបង់ពន្ធទៅតាមកាលកំណត់។

៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍

យោងតាមការសន្និដ្ឋានខាងលើសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោមានចំណុចខ្លះគួរលើកយកមកពិចារណា ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យក្រុមនាងខ្ញុំ សូមផ្តល់អនុសាសន៍មួយចំនួនដើម្បីឱ្យសាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោមានដំណើរ ការកាន់តែល្អប្រសើរឡើងថែមមួយកម្រិតទៀត៖

- សាខាពន្ធដារ ខណ្ឌដង្កោគួរតែមាននូវវិធីសាស្ត្រ ឬយុទ្ធសាស្ត្រផ្សេងៗទៀតដើម្បីឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធ ឬអ្នកទើបតែជាប់ពន្ធបានយល់ច្បាស់ពីការប្រមូលពន្ធ ការបង់ពន្ធ របៀបនៃការដាក់លិខិតបង់ពន្ធ ព្រមទាំងកាលបរិច្ឆេទនៃការបង់ពន្ធ និងការផុតកំណត់ថ្ងៃបង់ពន្ធឱ្យកាន់តែមានភាពទូលំទូលាយ ជាងនេះបន្ថែមទៀត
- សម្រាប់ប្រព័ន្ធខ្ចីដីថវិកា ខាងពន្ធដារគួរតែធ្វើការផ្សព្វផ្សាយឱ្យបានច្រើន ដូចជាតាមកម្មវិធីនានា សិក្ខាសាលាវិបសាយ ហ្វេសប៊ុកផេក ឆាណែល ដើម្បីឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធទាំងនៅលើប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិត និងមិនបានប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណិតឱ្យបានកាន់តែយល់ដឹង និងចេះពីរបៀបប្រើប្រាស់ឱ្យ បានកាន់តែច្រើនតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន

- គួរតែមានផ្តល់នូវជំនួយផ្សេងៗទាក់ទងទៅនឹងបំណុលរបស់បុគ្គលជាប់ពន្ធនីមួយៗឱ្យបានគ្រប់បុគ្គល ដើម្បីអាចឱ្យពួកគាត់បានដឹងខ្លួន ជៀសវៀងនូវការកើនឡើងនូវបំណុល ហើយបង់ពន្ធបានគ្រប់ចំនួន ដូច្នេះនៅឆ្នាំបន្ទាប់បុគ្គលជាប់ពន្ធទាំងនោះនឹងធ្វើការបង់ពន្ធឱ្យទាន់ពេលវេលា ដើម្បីជៀសវៀងនូវការផាកពិន័យ ឬកើតមាននូវបំណុលថែមទៀត។

ឯកសារយោង

ឯកសារយោង

❖ ដកស្រង់ចេញពីច្បាប់ បទប្បញ្ញត្តិ សេចក្តីប្រកាស និងសេចក្តីជូនដំណឹងផ្សេងៗ

- ច្បាប់សារពើពន្ធ ជំពូកទី១៦ ស្តីពី "ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ "
- ប្រកាស៥៣១ ស្តីពី "ការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទ "
- សេចក្តីជូនដំណឹងស្តីពី "ការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំ ២០២២ "
- សេចក្តីណែនាំស្តីពី "ការអនុវត្តប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន និងយានយន្តគ្រប់ប្រភេទប្រចាំ ឆ្នាំ២០១៨ "
- យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យមឆ្នាំ ២០១៤-២០១៨
- ដកស្រង់ចេញពីសារណារៀបចំនៅក្នុង បណ្ណាល័យវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី១៩

❖ ដកស្រង់ចេញពីគេហទំព័រ

- <https://www.tax.gov.kh/km/structure>
- <https://s3.amazonaws.com/rgi-documents/0967d10b167f03f28e950b5585fcd73b60a09a7e.pdf>
- <https://www.mpwt.gov.kh>
- <https://www.tax.gov.kh/u6rhf7ogbi6/gdtstream/c1440a39-3dec-4a3e-b3e1-7ba44ebf6002>

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ
លេខ ៥២៧/២០១៨ អ.ជ.ជ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ថ្ងៃ ២២/១០/២០១៨ ខែ តុលា ឆ្នាំ ឥសាន្ត ២៥៦២
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ ១០ ឆ្នាំ ២០១៨

សេចក្តីណែនាំ
ស្តីពី

ការអនុវត្តប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំ

អនុលោមតាមប្រកាសលេខ ៥៣១ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៨ របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ស្តីពីការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ សូមធ្វើការណែនាំអំពីវិធាន និងនីតិវិធីនៃការអនុវត្តប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ដូចខាងក្រោម ៖

I. កាលបរិច្ឆេទ និងទីកន្លែងបង់ពន្ធ

ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវប្រមូលចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា រហូតដល់ ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា នៃឆ្នាំនីមួយៗ ដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិកាថ្នាក់ក្រោមជាតិ។ ពន្ធនេះត្រូវបង់ និងប្រមូលនៅ តាមសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬនៅធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ ឬនៅធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ឬនៅធនាគារកម្ពុជា សាធារណៈ ភីអិលស៊ី ឬនៅធនាគារវឌ្ឍនៈ ឬនៅធនាគារអេស៊ីប៊ីជី រ៉ូយ៉ាល់ ឬនៅតាមធនាគារដែលបានចុះ អនុស្សរណៈ នៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ ប្រាក់ពន្ធដែលបានបង់នៅអង្គភាពពន្ធដារ ឬនៅធនាគារ ពាណិជ្ជ ឬនៅសាខាធនាគារពាណិជ្ជ នៅមូលដ្ឋានណាត្រូវចាត់ទុកជាចំណូលរបស់មូលដ្ឋាននោះ។

II. នីតិវិធី នៃការបង់ពន្ធ

ដើម្បីបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំ ម្ចាស់យានយន្តត្រូវអនុវត្ត ដូចខាងក្រោម៖

ក. ចំពោះម្ចាស់យានយន្តដែលមានប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ៖

- ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធនេះ ដោយមិនចាំបាច់ដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធនោះទេ
- ករណីបាត់ប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធនេះ ម្ចាស់យានយន្តត្រូវដាក់ពាក្យស្នើសុំបោះពុម្ពប័ណ្ណបង់ពន្ធសាជាថ្មី នៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬធនាគារពាណិជ្ជពាណិជ្ជកម្មខាងលើ ដោយត្រូវបង់កម្រៃសេវាក្នុងការធ្វើប័ណ្ណ នេះចំនួន ៥ ០០០ រៀល។

ខ. ចំពោះម្ចាស់យានយន្តដែលមិនមានប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ៖

- ត្រូវបំពេញ និងដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធចំនួន ០២សន្លឹក តាមទម្រង់ដែលចេញដោយអគ្គនាយកដ្ឋាន ពន្ធដារ ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារបង់ពន្ធជ្នាំចុងក្រោយ
- ករណីបាត់ឯកសារបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់ឆ្នាំកន្លងមក ម្ចាស់ យានយន្តត្រូវយកប័ណ្ណសម្គាល់យានយន្តមកបង្ហាញមន្ត្រីពន្ធដារទទួលបន្ទុកនៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ពិនិត្យ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ទិន្នន័យក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងពន្ធដារលើមធ្យោបាយរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីបញ្ជាក់ អំពីការបង់ពន្ធ។ នៅពេលពិនិត្យឃើញថា យានយន្តនេះបានបង់ពន្ធពិតប្រាកដមែន ម្ចាស់យានយន្តត្រូវ ដាក់ពាក្យស្នើសុំលិខិតបញ្ជាក់ការបង់ប្រាក់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទឆ្នាំ កន្លងមកសម្រាប់ជំនួសឯកសារដែលបានបាត់ ទើបអនុញ្ញាតឱ្យបង់ពន្ធសម្រាប់ឆ្នាំបច្ចុប្បន្ន។

គ. ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ដែលទើបមកប្រកាសបង់ពន្ធលើកងប្លង់៖

ត្រូវបំពេញ និងដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធចំនួន ០២សន្លឹក តាមទម្រង់ដែលចេញដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងភ្ជាប់មកជាមួយនូវឯកសារ ដូចខាងក្រោម ៖

- ប័ណ្ណសម្គាល់យានយន្ត ឬ
- វិញ្ញាបនបត្រត្រួតពិនិត្យលក្ខណៈបច្ចេកទេសយានយន្ត ដែលចេញដោយក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ឬ
- បង្កាន់ដៃបង់ពន្ធនាំចូល ឬ
- លិខិតបញ្ជាក់ការប្រើប្រាស់យានយន្តចេញដោយឃុំ សង្កាត់ ចំពោះយានយន្តកែច្នៃក្នុងស្រុក និង
- អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសម្គាល់ខ្លួនរបស់ម្ចាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះ ឬលិខិតឆ្លងដែន ឬលិខិតបញ្ជាក់សំបុត្រកំណើតចេញដោយមន្ត្រីអត្រានុកូលដ្ឋាន ឬវិញ្ញាបនបត្រអាករលើតម្លៃបន្ថែមចំពោះនីតិបុគ្គល។

ឃ. ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ដែលបានបង់ពន្ធខ្នាត់មក ហើយត្រូវបានប្តូរប័ណ្ណសម្គាល់យានយន្តថ្មី ៖

- ម្ចាស់យានយន្តត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានយានយន្តនៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌណាមួយ ដើម្បីប្រកាសបង់ពន្ធបន្ត និង
- ប្តូរប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធក្នុងករណីរថយន្តនោះត្រូវបានប្តូរព័ត៌មាន ដូចជា ផ្ទាំងលេខ ឬម៉ាស៊ីន...។

ដើម្បីមានភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រកាសបង់ពន្ធប្រភេទនេះនៅឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ខាងមុខ ម្ចាស់យានយន្តអាចស្នើសុំធ្វើប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្រាន់តែឆ្លងក្នុងប្រអប់ដូចមានបង្ហាញក្នុងលិខិតប្រកាសបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ។ ការស្នើសុំបោះពុម្ពប័ណ្ណនេះត្រូវបង់សេវាចំនួន ៥ ០០០ រៀល។

III. ការទុកទាន ឬមិនទានបង់ពន្ធខ្នាត់មក

ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទទាំងឡាយណា ដែលមិនបានបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទនៅក្នុងឆ្នាំកន្លងមក ត្រូវបង់ប្រាក់ពន្ធ និងប្រាក់ពិន័យតាមបណ្តាញទាំងនោះឱ្យបានរួចរាល់ជាមុនសិន ទើបអនុញ្ញាតឱ្យប្រកាសបង់ពន្ធសម្រាប់ឆ្នាំបច្ចុប្បន្ន។

ចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទទាំងឡាយណា ដែលមានបង្កាន់ដៃបង់ពន្ធនាំចូលចេញក្នុងខែធ្នូ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យបង់ពន្ធសម្រាប់ឆ្នាំបន្តបន្ទាប់។ ការអនុញ្ញាតនេះមិនមានអានុភាពប្រតិសកម្មចំពោះប្រាក់ពន្ធដែលបានបង់ពន្ធរួចហើយនោះទេ។

ការអនុញ្ញាតឱ្យប្រកាសបង់ពន្ធក្នុងកថាខណ្ឌ២ ខាងលើនេះ គឺទទួលស្គាល់តែកាលបរិច្ឆេទនៃបង្កាន់ដៃបង់ពន្ធនាំចូលតែប៉ុណ្ណោះ។

ដើម្បីឱ្យការគ្រប់គ្រង និងប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព រថយន្តដែលបាននាំចូលយកមកដាក់លក់នៅតាមឃ្លាំងនានា ក៏ត្រូវយកមកប្រកាសបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទឱ្យបានទាន់ពេលវេលានៃឆ្នាំប្រមូលពន្ធនេះដែរ ព្រោះថារថយន្តទាំងអស់នេះនាំចូលក្នុងគោលបំណងដាក់ឱ្យចរាចរទាំងអស់ លើកលែងតែរថយន្តដែលបានដាក់លក់នៅតាមឃ្លាំង និងតាមក្រុមហ៊ុនឬសាខាក្រុមហ៊ុន ដែលបានប្រកាសជាសន្និធិរបស់ឃ្លាំង ឬក្រុមហ៊ុន ដែលមានសកម្មភាពអាជីវកម្មទិញ-លក់រថយន្តនិងបានចុះបញ្ជី ព្រមទាំងបានដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។

៣. ជលយាន ឬជលយានយន្តផ្លូវសមុទ្រ ÷

- ដឹកអ្នកដំណើរ គិតជាប្រវែងបណ្តោយ មានដល់២០ម៉ែត្រ និងពី២១ម៉ែត្រដល់៣០ម៉ែត្រ
- ដឹកទំនិញ គិតតាមទម្ងន់ផ្ទុក មានដល់ ១០០តោន លើសពី ១០០តោន ដល់ ១ ០០០តោន លើសពី ១ ០០០តោន ដល់ ២ ០០០តោន និងលើសពី ២ ០០០តោន ឡើងទៅ
- នេសាទ គិតជាកម្លាំងសេះមាន ÷
 - + ទូកមានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះ ឡើងទៅ
 - + កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះដល់២៥០សេះ លើសពី២៥០សេះដល់៥០០សេះ និងលើសពី ៥០០សេះ ឡើងទៅ។
- សណ្តោង គិតជាកម្លាំងសេះ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះដល់២៥០សេះ លើសពី២៥០សេះដល់ ៥០០សេះ និងលើសពី៥០០សេះ ឡើងទៅ។

៤. អ្នបរថ្នាំទន្លេ/សមុទ្រ ÷

គិតជាកម្លាំងសេះ អ្នបរមានកម្លាំងលើសពី១៥០សេះដល់២០០សេះ និងលើសពី២០០សេះ ឡើងទៅ។

V. ការស៊ើបអង្កេត

ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឃានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ ត្រូវបានលើកលែងចំពោះ ÷

- រថយន្តគីឡូម៉ាស៊ីន រថយន្តពន្លត់អគ្គិភ័យជាកម្មសិទ្ធិរបស់រដ្ឋ
- ឃានយន្តដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់អង្គភាពកងយោធពលខេមរភូមិន្ទ កងរាជអាវុធហត្ថ ឥរិយាបថជាតិ ដែលបម្រើការងារសម្រាប់កិច្ចការការពារជាតិ ជាមធ្យោបាយប្រើប្រាស់ដឹកជញ្ជូនសម្ភារៈទំនិញ ឬដឹកជញ្ជូនកងទ័ព ក៏ដូចជាសម្រាប់កិច្ចការសន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១១ និងមាត្រា ១២ នៃអនុក្រឹត្យលេខ ៧៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៣ ស្តីពីការចេញផ្សាយលេខសម្គាល់ឃានជំនិះ និងឃានយន្តដែលពាក់ព័ន្ធនឹង ខ.ម ឬ ឧ.ប ជាផ្លូវការ ដែលមានការទទួលស្គាល់ និងបញ្ជាក់ពីក្រសួងការពារជាតិ ឬក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ឃានយន្តដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ថានទូត ឬស្ថានកុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ ឬទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលនានា។

ក្រសួង-ស្ថាប័ន ឬអង្គភាព ដែលជាអាណាព្យាបាល ឬជាម្ចាស់កម្មសិទ្ធិនៃឃានយន្តដូចមានចែងនៅក្នុងចំណុច V នេះ ត្រូវស្នើសុំមកអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីទទួលបាននូវលក្ខណៈគ្រប់គ្រងពន្ធ (ពន្ធជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ) ដោយភ្ជាប់មកជាមួយនូវបញ្ជីសារពើភណ្ឌឃានយន្តរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ឬអង្គភាពដែលបានស្នើសុំនោះ។

VI. សិទ្ធិទទួល និងការប្រើប្រាស់ឯកសារបង់ពន្ធ

ក្រោយពេលបង់ពន្ធគ្រប់លើយ ម្ចាស់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឃានជំនិះ ត្រូវទទួលបានបង្កាន់ដៃទទួលប្រាក់ពន្ធមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនមួយសន្លឹកចេញពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងលក្ខណៈគ្រប់គ្រងសម្រាប់បិទភ្ជាប់មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងឃានជំនិះមួយសន្លឹក។ បង្កាន់ដៃទទួលប្រាក់ពន្ធនេះត្រូវរក្សាទុកជាប់នឹងឃានយន្តសម្រាប់បង្ហាញមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច និងអាចជាឯកសារសម្រាប់ប្រកាសបង់ពន្ធនៅឆ្នាំបន្ទាប់។

VII. ការស៊ើបអង្កេត និងការគណនាប្រាក់ពន្ធ

ដើម្បីបង់ពន្ធ ម្ចាស់ឃានយន្តអាចធ្វើការទំនាក់ទំនងដោយផ្ទាល់ជាមួយសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ ឬធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ឬធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ភីអិលស៊ី ឬធនាគារវឌ្ឍនៈ ឬធនាគារអេស៊ីនប៊្រិក រ៉ូយ៉ាល់ ឬនៅតាមធនាគារដែលបានចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ឬចូលទៅកាន់គេហទំព័ររបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ (www.tax.gov.kh) ដើម្បីស្វែងរកប្រកាសលេខ ៥៣១ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៨ និងឧបសម្ព័ន្ធ I ស្តីពីការកំណត់ប្រាក់ពន្ធតាមប្រភេទមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនក្រៅពី រថយន្តទេសចរណ៍ និងឧបសម្ព័ន្ធ II ស្តីពីការកំណត់ប្រាក់ពន្ធតាមទំហំស៊ីឡាំងរបស់រថយន្តទេសចរណ៍ ឬអាចប្រើប្រាស់ Smart device (IOS and Android) ដោយស្វែងរកពាក្យគន្លឹះ Cambodia Road Tax 2018 ដើម្បីត្រួតពិនិត្យប្រាក់ពន្ធ។

VIII. ការត្រួតពិនិត្យ និងរបាយការណ៍

- ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ នៃឆ្នាំនីមួយៗ គ្រប់សាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌទាំងអស់ ត្រូវរៀបចំយន្តការ ត្រួតពិនិត្យការប្រកាសបង់ពន្ធនេះឱ្យបានរួចរាល់ ដូចប្រព្រឹត្តិកម្មដែលបានអនុវត្តឆ្នាំកន្លងមក។ ទន្ទឹមនឹងនេះ គ្រប់សាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ ឬធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ឬធនាគារកម្ពុជា សាធារណៈ ភីអិលស៊ី ឬធនាគារវឌ្ឍនៈ ឬធនាគារអេអិសប៊្រិច រ៉ូយ៉ាល់ ឬនៅតាមធនាគារដែលបានចុះ អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបន្តទទួលប្រាក់ពន្ធ និងប្រាក់ ពិន័យចំពោះម្ចាស់យានយន្តដែលយឺតយ៉ាវក្នុងការមកប្រកាសបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយាន ជំនិះគ្រប់ប្រភេទ
- ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា នៃឆ្នាំបន្ទាប់ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនឹងចុះត្រួតពិនិត្យពីការប្រកាសបង់ពន្ធនេះ និងដាក់ពិន័យចំពោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះទាំងឡាយណា ដែលមិនបានប្រកាសបង់ពន្ធតាម កាលកំណត់ខាងលើ។

ទទួលបានសេចក្តីណែនាំនេះ គ្រប់សាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ ធនាគារអេស៊ីលីដា ភីអិលស៊ី ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ភីអិលស៊ី ធនាគារវឌ្ឍនៈ ធនាគារអេអិសប៊្រិច រ៉ូយ៉ាល់ ធនាគារដែលបានចុះ អនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងម្ចាស់យានយន្តទាំងអស់ ត្រូវយកចិត្តទុក ដាក់ខ្ពស់ក្នុងការអនុវត្តឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ប្រតិភូរដ្ឋាភិបាល
នាយកដ្ឋានពន្ធដារ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ នៃអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

គង់ វិបុល

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

លេខ.....សហវ

ឧបសម្ព័ន្ធ I

ស្តីពី

ការកំណត់ប្រាក់ពន្ធតាមប្រភេទបច្ចេកទេសជីវកម្ម ក្រៅពីវិស័យឧស្សាហកម្ម

ភ្ជាប់ជាមួយប្រកាសលេខ **៥៣១** សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី **៣០** ខែ **កក្កដា** ឆ្នាំ **២០១៨** របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ក. បច្ចេកទេសជីវកម្មទូទៅ ៖

ឯកតា៖ រៀល

ប្រភេទបច្ចេកទេសជីវកម្ម និងយានជំនិះ	កម្រិតប្រាក់ពន្ធ សម្រាប់មន្ទីរ/ក្រុម
១. រថយន្តដឹកទំនិញមានទម្ងន់សរុប (ទម្ងន់រថយន្ត និងទម្ងន់ផ្ទុក (ទំនិញ និងមនុស្ស) ៖	
- ដល់ ៣តោន	២០០ ០០០
- លើសពី ៣តោន ដល់ ១០តោន	៥០០ ០០០
- លើសពី ១០តោន ដល់ ២០តោន	១ ០០០ ០០០
- លើសពី ២០តោន	២ ០០០ ០០០
២. រ៉ឺម៉កសណ្តោងដែលមានទម្ងន់សរុប (ទម្ងន់រ៉ឺម៉ក និងទម្ងន់ផ្ទុក) ៖	
- តាមពី ៣តោន ដល់ ១០តោន	៥០០ ០០០
- លើសពី ១០តោន ដល់ ២០តោន	១ ០០០ ០០០
- លើសពី ២០តោន	២ ០០០ ០០០
៣. រថយន្តដឹកអ្នកដំណើរ ៖	
- រថយន្តដឹកអ្នកដំណើរមានកៅអីដល់ ១៥កៅអី	១៥០ ០០០
- រថយន្តដឹកអ្នកដំណើរមានមធ្យម មានកៅអីពី ១៦កៅអី ដល់ ២៥កៅអី	២០០ ០០០
- រថយន្តដឹកអ្នកដំណើរមានមធ្យម មានកៅអីលើសពី ២៥កៅអី	២៥០ ០០០
៤. ជលយាន ឬជលយានយន្ត ផ្លូវទន្លេ ៖	
- ជលយាន ឬជលយានយន្តដឹកទំនិញ ៖	
+ ដល់ ៣តោន	៥០ ០០០
+ លើសពី ៣តោន ដល់ ១០តោន	១០០ ០០០
+ លើសពី ១០តោន ដល់ ២០តោន	២០០ ០០០
+ លើសពី ២០តោន	៣០០ ០០០

Handwritten signature

- ផលយាន ឬផលយានយន្តដឹកអ្នកដំណើរ ÷	
+ កប៉ាល់មានបណ្តោយដល់ ២០ម៉ែត្រ	១០០ ០០០
+ កប៉ាល់មានបណ្តោយលើសពី ២០ម៉ែត្រ ដល់ ៣០ម៉ែត្រ	២០០ ០០០
+ កប៉ាល់មានបណ្តោយលើសពី ៣០ម៉ែត្រ ឡើងទៅ	៣០០ ០០០
- ផលយាន ឬផលយានយន្តសណ្តោង ÷	
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២០០សេះ	៦០ ០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២០០សេះ ដល់ ២៥០សេះ	១៨០ ០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ឡើងទៅ	៣០០ ០០០
- ផលយាន ឬផលយានយន្តនេសាទ ÷	
+ កាណូតមានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២០០សេះ	៦០ ០០០
+ កាណូតមានកម្លាំងលើសពី ២០០សេះ ដល់ ២៥០សេះ	១៨០ ០០០
+ កាណូតមានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ឡើងទៅ	៣០០ ០០០
៥. ផលយាន ឬផលយានយន្ត ផ្លូវសមុទ្រ ÷	
- ផលយាន ឬផលយានយន្តដឹកអ្នកដំណើរ ÷	
+ ទូកមានបណ្តោយដល់ ២០ម៉ែត្រ	១០០ ០០០
+ ទូកមានបណ្តោយពី ២១ម៉ែត្រ ដល់ ៣០ម៉ែត្រ	១៥០ ០០០
- ផលយាន ឬផលយានយន្តដឹកទំនិញ ÷	
+ ទូកផ្ទុកទំនិញដល់ ១០០តោន	២០០ ០០០
+ កប៉ាល់ផ្ទុកទំនិញលើសពី ១០០តោន ដល់ ១ ០០០តោន	៣០០ ០០០
+ កប៉ាល់ផ្ទុកទំនិញលើសពី ១ ០០០តោន ដល់ ២ ០០០តោន	៧៥០ ០០០
+ កប៉ាល់ផ្ទុកទំនិញលើសពី ២ ០០០តោន ឡើងទៅ	១ ២០០ ០០០
- ផលយាន ឬផលយានយន្តនេសាទ ÷	
+ ទូកមានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ឡើងទៅ	១០០ ០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២៥០សេះ	៤០០ ០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ដល់ ៥០០សេះ	៦០០ ០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ៥០០សេះ ឡើងទៅ	១ ២០០ ០០០
- ផលយាន ឬផលយានយន្តសណ្តោង ÷	
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងដល់ ២៥០សេះ	២០០ ០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ២៥០សេះ ដល់ ៥០០សេះ	៤០០ ០០០
+ កប៉ាល់មានកម្លាំងលើសពី ៥០០សេះ ឡើងទៅ	៦០០ ០០០
៦. អូប៊ីរ៉ូផ្លូវទន្លេ/សមុទ្រ ÷	
- មានកម្លាំងលើសពី ១៥០សេះ ដល់ ២០០សេះ	៤០០ ០០០
- មានកម្លាំងលើសពី ២០០សេះ ឡើងទៅ	៥០០ ០០០

ខ. បទប្បញ្ញត្តិក្នុងក្របខណ្ឌផ្សេងៗទៀត ៖

ឯកតា៖ រៀល

ប្រភេទបទប្បញ្ញត្តិក្នុងក្របខណ្ឌ និងយានជំនិះ	កម្រិតប្រាក់កម្ចី សម្រាប់មន្ទីរ/ក្រុម
១. រថយន្តដែលបំប្លែងមកពីតោយន្ត និងរថយន្តកែច្នៃកងបិ (បំបាក់ដោយម៉ាស៊ីនរថយន្ត) ត្រូវកំណត់ជាបទប្បញ្ញត្តិកងទំនិញដល់ ៣តោន	២០០ ០០០
២. រ៉ឺម៉កសណ្តោងដែលមានក្ដៅ២ កង៤ (ចាត់ទុកជូនរថយន្តកែច្នៃខាងលើដែរ)	២០០ ០០០
៣. រ៉ឺម៉កសណ្តោងដែលមានក្ដៅ២ កង៨	៥០០ ០០០
៤. រថយន្តដឹកទំនិញដែលមានក្ដៅ៣ កង៦	១ ០០០ ០០០
៥. រថយន្តដឹកទំនិញចុងចុងដែលមានក្ដៅ៣ កង១០	២ ០០០ ០០០

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ២០១២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ សំបុត្រលេខ ៣. ២៥៦២
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២

អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

លេខ.....សហវ

ឧបសម្ព័ន្ធ II

ស្តីពី

ការកំណត់ប្រាក់កម្ចីក្នុងឯកសារបង់ប្រាក់ប្រចាំថ្ងៃរបស់មេធាវី

ភ្ជាប់ជាមួយប្រកាសលេខ ៥៣១ ប្រក.សហវ.អពជ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៨ របស់ក្រសួង
សេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ឯកតា : រៀល

ល.រ	ឯកសារបង់ប្រាក់ប្រចាំថ្ងៃរបស់មេធាវី "CC"	គិតពីឆ្នាំដល់ឆ្នាំ		
		ឆ្នាំ ៩៩	ឆ្នាំ ៩៩-៩៩	ឆ្នាំ ៩៩
១	ឆ្នាំ ៩ ៩៩៩.ម	៩៩ ០០០	៩៩ ០០០	៩៩ ០០០
២	ឆ្នាំ ៩ ៩៩៩.ម ឆ្នាំ ២ ០០០.ម	២០០ ០០០	៩៩ ០០០	៩៩ ០០០
៣	ឆ្នាំ ២ ០០០.ម ឆ្នាំ ២ ៩៩៩.ម	៩៩៩ ០០០	៩៩ ០០០	២៩៩ ០០០
៤	ឆ្នាំ ២ ៩៩៩.ម ឆ្នាំ ៤ ០០០.ម	៩ ៩៩៩ ០០០	៩ ០០០ ០០០	៩៩៩ ០០០
៥	ឆ្នាំ ៤ ០០០.ម ឆ្នាំ ៤ ៩៩៩.ម	៤ ៩៩៩ ០០០	៩ ០០០ ០០០	៩៩៩ ០០០

ថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៨ សិរីសោភ័ណ ក.ស.ប.២២២
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣០ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៨

មេធាវី

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

អគ្គនាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ: ៧៧ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពី

ការចុះបញ្ជីផ្តល់បណ្ណសម្គាល់យានជំនិះ និងបំពាក់ផ្លាកលេខសម្គាល់យានជំនិះ

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩១៨/៩២៥ ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១១៥/០០១ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១១៧/០០២ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មមាត្រា៨ មាត្រា៤០ មាត្រា៤១ មាត្រា៤៧ មាត្រា៤៨ មាត្រា៧៥ មាត្រា៧៧ មាត្រា៨២ និងមាត្រា៩០ នៃច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ដែលត្រូវប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១១៥/០០១ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ២១៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៦ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ៧៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៣ ស្តីពីការចេញផ្សាយលេខសម្គាល់យានជំនិះ
- យោងតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន។

សម្រេច

មាត្រា ១០..

ផ្អាកលេខសម្គាល់យានជំនិះប្រភេទទី៣ សម្រាប់យានជំនិះជាសម្បត្តិរដ្ឋ ត្រូវបានបែងចែកឱ្យក្រសួងស្ថាប័នតាមលេខរៀងបន្តបន្ទាប់ ដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន។

ផ្អាកលេខសម្គាល់យានជំនិះរបស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន សាលារាជធានី ខេត្ត សហគ្រាសសាធារណៈ ដែលស្ថិតក្រោមឱវាទក្រសួង ស្ថាប័នណា ត្រូវយកប្រភេទលេខសម្គាល់របស់ក្រសួងស្ថាប័ននោះមកប្រើប្រាស់។

ផ្អាកលេខផ្នែកខាងលើសរសេរអក្សរខ្មែរ «រដ្ឋ» និងនៅខាងចុងមានលេខពីរខ្ទង់សម្គាល់ក្រសួង ស្ថាប័នរដ្ឋ ផ្នែកកណ្តាលជាលេខកូដយានជំនិះ និងលេខចុះបញ្ជីមានបួនខ្ទង់ និងផ្នែកខាងក្រោមសរសេរអក្សរឡាតាំង «STATE» នៅពីក្រោមបន្ទាត់ផ្តេក។

មាត្រា ១១..

ផ្អាកលេខសម្គាល់យានជំនិះប្រភេទទី៤ សម្រាប់យានជំនិះរបស់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ ប្រើប្រាស់សម្រាប់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការការពារជាតិដោយផ្នែកខាងលើសរសេរអក្សរខ្មែរ «ខេមរភូមិន្ទ» និងនៅខាងចុងមានលេខពីរខ្ទង់សម្គាល់អង្គភាព ផ្នែកកណ្តាលជាលេខកូដយានជំនិះ និងលេខចុះបញ្ជីមានបួនខ្ទង់ និងផ្នែកខាងក្រោមសរសេរអក្សរឡាតាំង «RCAF» នៅពីក្រោមបន្ទាត់ផ្តេក។ យានជំនិះប្រភេទនេះ ត្រូវលាបពណ៌ពិសេស ដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ។

មាត្រា ១២..

ផ្អាកលេខសម្គាល់យានជំនិះប្រភេទទី៥ សម្រាប់យានជំនិះរបស់កងកម្លាំងនគរបាលជាតិ ប្រើប្រាស់សម្រាប់ការងារការពារសន្តិសុខជាតិ និងសណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម ដោយផ្នែកខាងលើសរសេរអក្សរខ្មែរ «នគរបាល» ផ្នែកកណ្តាលជាលេខកូដយានជំនិះ និងលេខចុះបញ្ជីមានបួនខ្ទង់ និងផ្នែកខាងក្រោមសរសេរអក្សរឡាតាំង «POLICE» នៅពីក្រោមបន្ទាត់ផ្តេក។ យានជំនិះប្រភេទនេះ ត្រូវលាបពណ៌ពិសេស ដែលកំណត់ដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ។

មាត្រា ១៣..

ផ្អាកលេខសម្គាល់យានជំនិះប្រភេទទី៦ សម្រាប់យានជំនិះរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតប្រើប្រាស់សម្រាប់ការងាររៀបចំការបោះឆ្នោត ដោយផ្នែកខាងលើសរសេរអក្សរខ្មែរ «គជប» ផ្នែកកណ្តាលជាលេខកូដយានជំនិះ និងលេខចុះបញ្ជីមានបួនខ្ទង់ និងផ្នែកខាងក្រោមសរសេរអក្សរឡាតាំង «NEC» នៅពីក្រោមបន្ទាត់ផ្តេក។

មាត្រា ១៤..

ផ្អាកលេខសម្គាល់យានជំនិះប្រភេទទី៧ សម្រាប់យានជំនិះរបស់ស្ថានទូត អង្គការសហប្រជាជាតិ អង្គការអន្តរជាតិ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមានដូចខាងក្រោម៖

**ជំពូកទី៨
អវសានប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា៣៥..

អនុក្រឹត្យលេខ៧៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៣ និងបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

មាត្រា៣៦..

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ រដ្ឋមន្ត្រី គ្រប់ក្រសួង ប្រធានគ្រប់ស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលរាជធានី ខេត្ត ត្រូវ ទទួលបន្ទុកអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះតាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួនចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ថ្ងៃទី ១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១៦ រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៩

បានយកសេចក្តីគោរពជម្រាបជូន
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
សូមហត្ថលេខា
នេសរដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

Chanthol Sim
ស៊ុន ចាន់ថុល

- កន្លែងទទួល៖**
- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
 - អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
 - អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
 - អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
 - ឧទ្ធរណ៍យសដ្ឋានតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី
 - ឧទ្ធរណ៍យសដ្ឋាន ឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
 - ដូចមាត្រា៣៦
 - រាជកិច្ច
 - ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

លេខ...១១២៣៤...អពជ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

L202205250049TD3144

ថ្ងៃសុក្រ ១២រោច ខែ ត្រាស ឆ្នាំមាស ចតុរស័ក ព.ស. ២៥៦៦
រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០២២

សេចក្តីជូនដំណឹង

ស្តីពី

ការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់ឆ្នាំ២០២២

អនុលោមតាមប្រកាសលេខ ៥៣១ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៨ របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ស្តីពីការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទប្រចាំឆ្នាំ និងសេចក្តីណែនាំលេខ ៩២៥៤ អពជ ចុះ ថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៩ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារមានកិត្តិយសសូមជម្រាបជូនឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកឧកញ៉ា លោក លោកស្រី កញ្ញា ដែលជាម្ចាស់យានយន្តគ្រប់ប្រភេទមេត្តាជ្រាបថា ការប្រមូលពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះ គ្រប់ប្រភេទសម្រាប់ឆ្នាំ២០២២ នឹងត្រូវដាក់ឱ្យអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា រហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២២ តទៅ។

ចំពោះម្ចាស់យានយន្តគ្រប់ប្រភេទត្រូវដាក់លិខិតប្រកាស ឬយកមកជាមួយនូវប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយ ដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ និងធ្វើការបង់ពន្ធនៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬនៅធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ ឬនៅ ធនាគារអេស៊ីប៊ីប៉ា ភីអិលស៊ី ឬនៅធនាគារវឌ្ឍនៈ ឬនៅធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ភីអិលស៊ី ឬនៅធនាគារជេ ត្រាស់ រ៉ូយ៉ាល់ ឬនៅធនាគារស្ថាបនា ភីអិលស៊ី ឬនៅធនាគារប្រៃសណីយ៍កម្ពុជា ក.អ ឬនៅធនាគារវឌ្ឍនៈ អាស៊ី ចំកាត់ ឬនៅធនាគារ ពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស នៃកម្ពុជា ឬនៅតាមធនាគារដែលបានចុះអនុស្សរណៈនៃការយោគយល់គ្នាជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ឬអាចបង់តាមរយៈកម្មវិធី "GDT Taxpayer App" ដែលអាចទាញយកចេញពី App Store ចំពោះ iOS ឬ Play Store ចំពោះ Android សម្រាប់យានយន្តដែលធ្លាប់បានប្រកាសបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះ គ្រប់ប្រភេទកន្លងមក។ ដោយឡែក យានយន្តដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ថានទូត ឬស្ថានកុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ ឬ ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលនានា ត្រូវស្នើសុំមកអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដើម្បីទទួលបាននូវលក្ខណៈបង់ពន្ធ (ពន្ធជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ)។

ចំពោះយានយន្តរបស់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ឬអង្គភាពដែលត្រូវទទួលបានលក្ខណៈបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិង យានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ (ពន្ធជាបន្ទុករបស់រដ្ឋ ឬបង់តាមអាណត្តិបើកប្រាក់) ត្រូវភ្ជាប់មកជាមួយនូវបញ្ជីសារពើភណ្ឌយានយន្ត ទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ (តារាងកើនឡើង និងថយចុះទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋប្រចាំឆ្នាំ) ដែលបានចុះបញ្ជីនៅអគ្គនាយកដ្ឋានទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ និងចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

យោងតាមលិខិតលេខ ៤៨២ សជណ.ហត ចុះថ្ងៃទី០២ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២១ ចំពោះយានយន្តឯកជនជ្រកក្រោម ផ្ទាំងលេខ រដ្ឋ ផ្ទាំងលេខ ខ.ម និង ឧ.ប ប៉ុន្តែអនុញ្ញាតឱ្យបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់

L202205250049TD3144

ឆ្នាំ២០២២ទេ។ ម្ចាស់យានយន្តទាំងនេះអាចបង់ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននិងយានជំនិះគ្រប់ប្រភេទសម្រាប់ឆ្នាំ២០២២ បាន
លុះត្រាតែបំពេញកាតព្វកិច្ចពន្ធ និងអាករតម្លៃលម្អិតតាមច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីគយ និងចុះបញ្ជីយានយន្តនៅ
ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន ឱ្យបានរួចរាល់ជាមុនសិន។

ចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០២៣ តទៅ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនឹងសហការជាមួយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដើម្បី
ចុះត្រួតពិនិត្យការប្រកាសបង់ពន្ធ និងធ្វើការពិន័យចំពោះម្ចាស់យានយន្តទាំងឡាយណាដែលមិនទាន់បានប្រកាសបង់ពន្ធ
ក្នុងឆ្នាំកន្លងមក តាមច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធជាធរមាន។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថា ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកឧកញ៉ា លោក លោកស្រី កញ្ញា
ជាម្ចាស់យានយន្តគ្រប់ប្រភេទ នឹងរួសរាន់អញ្ជើញទៅប្រកាសបង់ពន្ធតាមទីកន្លែង និងពេលវេលាដូចបានកំណត់ខាងលើ
កុំបីខាន។

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

